University of Niš
Faculty of Philosophy
18105 Niš · Ćirila i Metodija 2 · P.O. Box 91
Phone +381 18 514 312 · Dean's office: + 381 18 514 311
Fax: +381 18 514 310 · e-mail: info@filfak.ni.ac.rs

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
18105 Ниш · Ћирила и Методија 2 · Пош. фах 91
Телефон-централа: (018) 514 312 · Деканат: (018) 514 311
Факс: (018) 514 310 · имејл: info@filfak.ni.ac.rs

www.filfak.ni.ac.rs

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА ОСНОВНИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА ФИЛОЗОФИЈЕ

Ниш, март, 2026.

University of Niš
Faculty of Philosophy
18105 Niš · Ćirila i Metodija 2 · P.O. Box 91
Phone +381 18 514 312 · Dean's office: + 381 18 514 311
Fax: +381 18 514 310 · e-mail: info@filfak.ni.ac.rs

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
18105 Ниш · Ћирила и Методија 2 · Пош. фах 91
Телефон-централа: (018) 514 312 · Деканат: (018) 514 311
Факс: (018) 514 310 · имејл: info@filfak.ni.ac.rs

www.filfak.ni.ac.rs

САМОВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

1. Опис процеса самовредновања

Департман за филозофију спровео је анализу студијског програма у оквиру редовног поступка праћења, обезбеђивања и унапређивања квалитета студијских програма на Филозофском факултету Универзитета у Нишу. Анализа је реализована у оквиру активности Комисије за унапређење квалитета и у сарадњи са продеканом за наставу, у складу са утврђеним процедурама система обезбеђења квалитета Факултета.

Основни циљ анализе био је систематско сагледавање квалитета студијског програма, његове структуре, садржаја и начина реализације, као и утврђивање евентуалних слабости и недостатака који се испољавају током његове примене. Посебна пажња посвећена је усклађености циљева студијског програма са исходима учења, структури и садржају појединачних предмета, начинима реализације наставе и провере знања, као и стварном оптерећењу студената у односу на предвиђени број ЕСПБ бодова.

Анализа је истовремено била усмерена на препознавање могућности за даље унапређивање студијског програма, осавремењивање програмских садржаја и наставних метода, као и на формулисање одговарајућих корективних мера и препорука. На тај начин обезбеђује се континуирано праћење квалитета студијског програма и стварају услови за његово усклађивање са развојем научне области, потребама студената и савременим стандардима високог образовања.

Посебан значај у поступку анализе имало је преиспитивање начина реализације наставних садржаја, њихове усклађености са предвиђеним исходима учења и стварним оптерећењем студената. Резултати анализе представљају основу за планирање и спровођење мера усмерених ка отклањању уочених недостатака, очувању и даљем развијању препознатих предности студијског програма и његовом континуираном унапређивању.

Поступак анализе квалитета студијског програма спроведен је у марту 2026. године, у складу са Стандардима и Упутством за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма. У поступку самовредновања разматрани су релевантни показатељи квалитета, расположиви подаци о реализацији студијског програма, као и други подаци од значаја за процену његове структуре, садржаја и начина реализације.

У циљу систематичног приказивања резултата анализе и јаснијег издвајања кључних чинилаца који утичу на квалитет студијског програма, за сваки анализирани стандард израђена је SWOT анализа. У оквиру SWOT анализе идентификоване су четири групе чинилаца:

S – Strengths (Предности) – унутрашњи чиниоци који представљају предности студијског програма и доприносе његовом квалитету;
W – Weaknesses (Слабости) – унутрашњи чиниоци који указују на уочене недостатке и области у којима постоји простор за унапређење;
O – Opportunities (Могућности) – спољашњи чиниоци и околности који могу позитивно утицати на даљи развој и унапређивање студијског програма;
T – Threats (Опасности) – спољашњи чиниоци и околности који могу неповољно утицати на квалитет, реализацију или даљи развој студијског програма.

Поред разврставања у наведене категорије, за сваки идентификовани елемент извршена је и квантификација његовог значаја. Квантификација је вршена независно од припадности елемента одређеној SWOT категорији, применом следеће скале:

Ознака	Степен значајности
+++	високо значајно
++	средње значајно
+	мало значајно

0 без значајности

Наведена скала примењивана је на све четири категорије SWOT анализе, тако да појединачне предности, слабости, могућности и опасности могу имати различит степен значајности. На овај начин омогућено је прецизније вредновање идентификованих чинилаца и утврђивање њиховог релативног значаја за квалитет и даљи развој студијског програма.

Резултати SWOT анализе и извршене квантификације представљају основу за утврђивање приоритета и формулисање конкретних мера за унапређење квалитета студијског програма. Посебна пажња усмерава се на очување и даље развијање високо значајних предности, отклањање или ублажавање уочених слабости, коришћење расположивих могућности, као и благовремено препознавање и умањивање потенцијалних негативних утицаја идентификованих опасности.

2. Основни подаци о департману

Департман за филозофију Филозофског факултета Универзитета у Нишу почео је са радом 1. октобра 2000. године. Од оснивања до данас, рад Департмана усмерен је на континуирано развијање и унапређивање наставне и научноистраживачке делатности у области филозофије, као и на образовање студената у складу са савременим академским, научним и професионалним захтевима.

Студијски програм Основних академских студија филозофије (ОАС) први пут је акредитован 2008. године, а реакредитован 2014. године. Последња акредитација овог студијског програма добијена је 22. априла 2021. године. Студијски програм Мастер академских студија филозофије (МАС) акредитован је 2014. године, а последња акредитација добијена је 7. јуна 2021. године. Континуитет акредитације студијских програма праћен је њиховим периодичним преиспитивањем и унапређивањем, у складу са развојем филозофских дисциплина, потребама наставног процеса и стандардима високог образовања.

Студијски програм Основних академских студија филозофије траје осам семестара, односно четири академске године, и има обим од 240 ЕСПБ бодова. Завршетком студијског програма студент стиче звање дипломирани филозоф. Студијски програм Мастер академских студија филозофије траје два семестра, односно једну академску годину, и има обим од 60 ЕСПБ бодова. Његовим завршетком студент стиче академско звање мастер филозоф.

Основни циљ студијског програма ОАС филозофије јесте стицање теоријских знања, практичних вештина и општих и предметно-специфичних компетенција неопходних за разумевање, анализу и критичко разматрање филозофских проблема, као и за успешно обављање послова у областима у којима су филозофска знања и компетенције релевантни. Посебно место у оквиру студијског програма има оспособљавање студената за наставни и научноистраживачки рад, као и стварање одговарајуће основе за наставак образовања на вишим нивоима студија.

Специфични циљеви студијског програма обухватају упознавање студената са историјом филозофије, од античке и средњовековне, преко нововековне, до модерне и савремене филозофије; овладавање основним филозофским појмовима, концепцијама, теоријама и проблемима; упознавање са карактеристикама најзначајнијих филозофских праваца и традиција; као и систематско увођење у проблематику појединачних филозофских дисциплина.

Студијски програм истовремено омогућава студентима да филозофске проблеме сагледавају у ширем интелектуалном, научном, друштвеном и културном контексту. Посебна пажња посвећена је успостављању веза између филозофије и других друштвено-хуманистичких области, али и разматрању односа филозофије према природним наукама, савременом научном сазнању, технологији и питањима од ширег друштвеног, јавног и политичког значаја. На тај начин студенти се оспособљавају да филозофска знања и методе примене приликом анализе сложених теоријских и практичних проблема савременог друштва.

Важан сегмент студијског програма представља и стицање знања и компетенција потребних за обављање наставничког позива. Кроз педагошке,

психолошке и методичке предмете студенти се упознају са основним принципима образовно-васпитног рада и оспособљавају за планирање, организовање и реализацију наставе филозофских предмета, као и за примену одговарајућих наставних метода и поступака.

Студије филозофије посебно су усмерене на развијање способности јасног, аргументованог, аналитичког и критичког мишљења. Оспособљавањем студената за препознавање и формулисање проблема, анализу појмова и аргумената, процену различитих теоријских становишта и самостално образлагање сопствених ставова, студијски програм доприноси развоју интелектуалне самосталности и одговорности. Истовремено, студије подстичу студенте на промишљено обликовање сопствених ставова и вредносних оријентација, у складу са циљевима хуманистичког образовања, академским вредностима и принципима професионалне етике.

Савладавањем студијског програма студенти стичу темељно знање и продубљено разумевање традиционалних и савремених филозофских проблема, али и способност повезивања и интегрисања филозофских увида са знањима из других научних и стручних области. Интердисциплинарни карактер стечених компетенција омогућава повезивање филозофије са друштвено-хуманистичким и природним наукама, као и са изазовима које доноси развој савремених информационо-комуникационих технологија.

На тај начин студијски програм не обезбеђује само усвајање релевантних филозофских знања, већ и развијање преносивих компетенција, као што су способност критичке анализе, аргументованог расуђивања, самосталног истраживања, јасног усменог и писаног изражавања, тумачења сложених текстова и проблема, као и одговорног учешћа у академском, професионалном и ширем друштвеном окружењу. Овако конципиран студијски програм представља основу како за даље академско усавршавање студената, тако и за примену стечених знања и компетенција у различитим областима професионалног рада.

3. Процена испуњености стандарда

3.1. Стандард 4. Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма основних академских студија филозофије обезбеђује се кроз континуирано и систематско праћење његових циљева, структуре, садржаја, исхода учења, оптерећења студената, наставних метода, начина провере знања, као и релевантности студијског програма у односу на развој научне дисциплине, потреба друштва и могућности запошљавања и даљег школовања.

Процес праћења, вредновања и унапређивања студијског програма одвија се на више нивоа и укључује стручна тела Факултета, Центар за унапређење квалитета, Комисију за унапређење квалитета, Наставно-научно веће Факултета и надлежне органе Универзитета у Нишу. На тај начин обезбеђује се да се квалитет студијског програма не посматра као једнократна активност у поступку акредитације, већ као трајан процес унутрашњег преиспитивања и развоја.

Самовредновање студијског програма спроводи се периодично, у складу са прописаним процедурама и актима установе. У том поступку анализирају се: усклађеност циљева студијског програма са мисијом и стратегијом Факултета, структура курикулума, заступљеност различитих типова предмета, оптерећење студената мерено ЕСПБ бодовима, пролазност студената, ефикасност студирања, резултати студентских анкета, мишљења дипломираних студената и, у мери у којој је то могуће, повратне информације из професионалног окружења.

Циљ студијског програма основних академских студија филозофије јесте образовање студената за темељно разумевање филозофских проблема, као и стицање знања, вештина и компетенција неопходних за научни и наставни рад у области филозофије.

Концепција студијског програма показује висок степен усклађености између постављених циљева и садржаја наставе, при чему је наставни план систематски усмерен на упознавање студената са историјом филозофије, њеним предметом и

методама, као и са основним филозофским појмовима, концепцијама и проблемима од традиционалних до савремених аутора и филозофских праваца. У оквиру наставног процеса посебна пажња посвећена је систематском проучавању појединачних филозофских дисциплина и контекстуализацији филозофских проблема у ширем оквиру друштвено-хуманистичких наука и научног сазнања уопште, као и њиховом односу према питањима од јавног и политичког значаја. Наставни процес, поред предавања, укључује и вежбе које су усмерене на анализу и тумачење оригиналних филозофских текстова, што се у пракси показује као ефикасан начин развијања аналитичких и интерпретативних способности студената. Кроз израду семинарских радова и есеја студенти усвајају основне принципе методологије научног рада и подстичу се на самостално и критичко промишљање филозофских проблема, уз коришћење релевантне стручне литературе. Студијски програм у значајној мери доприноси и развоју компетенција за наставни рад, што се остварује кроз педагошко-психолошко-методичке курсеве и педагошку праксу, где се поред теоријског приступа инсистира и на стицању практичних знања и вештина неопходних за извођење наставе из филозофских предмета.

Исходи учења на студијском програму дефинисани су тако да одговарају нивоу основних академских студија и омогућавају студентима стицање јасно профилисаних општих и предметно-специфичних компетенција. Анализа наставног процеса и студентских постигнућа показује да студенти током студија постепено развијају способност анализе и критичке евалуације аргумената и теоријских позиција из различитих области филозофије, као и способност примене одговарајућих метода и поступака у решавању филозофских проблема. Током студија студенти стичу способности за компетентну анализу и синтезу сложених теоријских питања, њихову контекстуализацију у ширем научном и друштвеном оквиру, као и за критичко и самокритичко вредновање резултата индивидуалног и тимског рада. Развијају се комуникацијске и интеркултурне компетенције које омогућавају активно учешће у стручним расправама и академском дијалогу, као и способност повезивања филозофских знања са знањима из других друштвено-хуманистичких области.

Посебно је значајно што студијски програм подстиче праћење савремених токова у филозофској струци, укључивање у критички дијалог о новим идејама и употребу информационо- комуникационих технологија у стицању и примени знања. На тај начин студенти стичу компетенције које им омогућавају наставак академског усавршавања, али и активно учешће у образовном, научном и ширем јавном контексту, уз доследно поштовање принципа професионалне етике.

Студијски програм је структурисан тако да обезбеђује уравнотежен однос академско-општеобразовних, теоријско-методолошких, научно-стручних и стручно-апликативних предмета. На тај начин студентима се омогућава систематично усвајање знања и компетенција, од основних филозофских појмова и проблема до сложенијих теоријских, методолошких и интерпретативних садржаја. Посебна пажња посвећена јелогичком распореду предмета по годинама студија, како би се обезбедила поступност у учењу и јасна повезаност између претходно усвојених знања и напреднијих наставних садржаја.

Курикулум основних академских студија филозофије поред обавезних обухвата и заиста бројне изборне предмете, чиме се, поред стицања основних академских компетенција, студентима омогућава и одређени степен усмеравања сопственог образовног профила у складу са афинитетима и професионалним интересовањима. Поред изборних блокова са страним и класичним језицима, те изборним блоковима са педагошко-психолошоких предметима, курикулум обухвата и више изборних блокова са изборним филозофским и предметима са других департмана Филозофског факултета. У великом броју изборних блокова се огледа највећа промена нашег курикулума у односу на претходно акредитовани. Та велика изборност унутар студијског програма доприноси његовој флексибилности и већој прилагођености савременим образовним токовима и потребама студената.

Радно оптерећење студената исказано ЕСПБ бодовима утврђено је у складу са укупним обимом активности које су неопходне за постизање предвиђених исхода учења. То обухвата време проведено на предавањима и вежбама, самосталном учењу,

припреми семинарских радова, читању обавезне литературе, припреми испитних обавеза и полагању испита. Усклађеност броја ЕСПБ бодова са реалним студентским оптерећењем прати се кроз редовне анализе, разговоре са студентима и резултате студентског вредновања наставе и предмета. На основу добијених података, по потреби се иницирају корекције у организацији наставе, обиму предиспитних обавеза или распореду наставних активности.

Наставне методе на студијском програму усмерене су ка активном учешћу студената у процесу учења. Поред класичних предавања, настава укључује вежбе, дискусије, анализу текстова, семинарске радове, усмена излагања, проблемско учење и друге облике рада који подстичу критичко мишљење, самостално закључивање и аргументовано заступање ставова. Овакав приступ омогућава да се студенти не задржавају само на репродукцији знања, већ да развијају способност аналитичког промишљања, повезивања појмова и примене усвојених знања у различитим контекстима.

Систем оцењивања заснива се на континуираном праћењу рада и напредовања студената. Успешност студената вреднује се кроз комбинацију предиспитних активности и завршног испита, при чему су облици провере знања усклађени са природом предмета и очекиваним исходима учења. На тај начин се обезбеђује да провера знања не буде сведена искључиво на завршни испит, већ да обухвати и различите облике интелектуалног ангажовања студената током семестра. Критеријуми оцењивања су јасно дефинисани у силабусима предмета и доступни студентима. Установа обезбеђује студентима учешће у оцењивању и осигурању квалитета студијског програма. Студенти своје мишљење исказују кроз анкетирање, кроз рад у телима и комисијама за квалитет, као и кроз непосредну комуникацију са наставницима, сарадницима и руководством Департмана. Добијене повратне информације узимају се у обзир приликом анализе студијског програма и планирања мера за његово унапређење.

Поред сагледавања повратних информација од стране самих студената, осавремењивање студијског програма заснива се на праћењу развоја филозофије као

научне дисциплине, праћењу сродних студијских програма у земљи и иностранству, као и на сагледавању нових захтева који се постављају пред дипломиране студенте. Програм је конципиран тако да буде упоредив са сродним студијским програмима на универзитетима у региону и ширем европском простору високог образовања, што доприноси његовој академској релевантности, препознатљивости и компатибилности у контексту мобилности студената и наставника.

Квалитет студијског програма прати се и посредством повратних информација о дипломираним студентима и њиховом професионалном развоју. Иако је овај сегмент потребно даље систематизовати и институционално оснажити, Департман настоји да одржава везу са својим дипломцима и да, у складу са могућностима, прикупља податке о њиховом запошљавању, наставку школовања и процени стечених компетенција у професионалној пракси. Такве информације представљају важан извор за сагледавање релевантности програма и његово даље унапређивање.

Услови за упис студијског програма, правила студирања, услови за напредовање, избор предмета, завршетак студија и стицање дипломе јасно су дефинисани и јавно доступни, нарочито у електронској форми, путем интернет презентације Факултета и одговарајућих нормативних аката. На тај начин студентима и широј јавности омогућен је увид у све кључне елементе студијског програма и исходе образовања.

Студијски програм основних академских студија филозофије подстиче студенте на стваралачки и истраживачки приступ филозофским проблемима, на развијање способности дедуктивног и критичког мишљења, као и на примену стечених знања и вештина у наставку образовања, професионалном ангажовању и ширем друштвеном деловању. Његова вредност огледа се не само у академском профилисању студената, већ и у формирању личности способне за самостално расуђивање, аргументован дијалог и одговорно деловање у савременом друштву.

SWOT анализа квалитета студијског програма

S – Предности (Strengths)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
S1	Студијски програм има јасно дефинисане циљеве и са њима усклађене исходе учења, што обезбеђује унутрашњу концептуалну кохерентност наставе и јасан оквир за развој компетенција студената.	+++
S2	Курикулум обезбеђује уравнотежен однос општеобразовних, теоријско-методолошких, научно-стручних и стручно-апликативних садржаја, чиме се омогућава поступно и систематско усвајање филозофских знања и вештина.	+++
S3	Структура курикулума омогућава добру равнотежу између централних филозофских дисциплина и помоћних филозофских области, уз могућност стицања мултидисциплинарних знања путем изборних предмета са других студијских програма Факултета.	+++
S4	Висок степен изборности у оквиру студијског програма омогућава студентима да, у складу са сопственим интересовањима и академским афинитетима, обликују индивидуални профил студија и постепено се усмеравају ка одређеним филозофским областима.	+++
S5	Курикулум обезбеђује добру равнотежу између историјског приступа филозофији и савремених филозофских расправа, што студентима омогућава да стекну широку теоријску основу и истовремено развију способност разумевања актуелних филозофских проблема.	+++
S6	Студијски програм успешно повезује теоријско знање са развојем наставних и истраживачких компетенција, што студентима омогућава да се по завршетку студија релативно лако укључе у наставни рад или наставак академског усавршавања.	+++
S7	Настава је у значајној мери заснована на непосредном раду са оригиналним филозофским текстовима, што доприноси развијању високог нивоа интерпретативних, аналитичких и аргументативних способности студената.	+++

S8	Карактер наставе и релативно мањи број студената омогућавају интензивну интеракцију између наставника и студената, као и активније учешће студената у наставном процесу, дискусијама и аналитичком раду на текстовима.	+++
S9	Развијена је култура академске дискусије, аргументоване дебате и семинарског рада, што подстиче критичко мишљење, самостално формулисање ставова и активну интелектуалну размену у наставном процесу.	+++
S10	Систем наставе и провере знања омогућава континуирано праћење постигнућа студената кроз комбинацију различитих облика наставних активности и провере знања (семинарски радови, есеји, усмени и писмени испити, активност на вежбама).	+++
S11	ЕСПБ бодови су усклађени са планираним активностима учења и реалним обимом студентског рада.	+++
S12	Студијски програм подстиче критичко, аналитичко и аргументовано мишљење, што представља једну од кључних и препознатљивих компетенција филозофског образовања.	+++
S13	Постоје механизми институционалног праћења и унапређивања квалитета студијског програма, који укључују редовну евалуацију наставе, анализу студентских постигнућа и учешће наставника у процесима унапређења наставног процеса.	++
S14	Студијски програм је у значајној мери упоредив са сродним студијским програмима у европском простору високог образовања, како по структури курикулума, тако и по дефинисаним исходима учења и општим академским стандардима.	++

W – Слабости (Weaknesses)

Бр.	**Елемент SWOT анализе**	**Значајност**

W1	Систематично праћење професионалног пута дипломираних студената (алумни праћење) још увек није у потпуности институционализовано, иако постоје појединачне иницијативе и контакти са бившим студентима који указују на потребу за његовим даљим развојем.	++
W2	Повратне информације послодаваца и релевантних институција постоје, али још увек нису довољно систематизоване и континуирано интегрисане у формалне механизме евалуације студијског програма.	++
W3	Мањи број студената на вишим годинама студија може у одређеним случајевима утицати на рационалну организацију великих изборних блокова, јер се интересовање студената распоређује на већи број предмета, што понекад доводи до тога да поједини изборни предмети имају веома мали број слушалаца или се не реализују у свакој академској години.	++
W4	Висок степен изборности, који представља важну академску предност програма, истовремено поставља додатне организационе захтеве у погледу наставног ангажовања наставника и планирања наставе, имајући у виду релативно мали број наставника на Департману.	++
W5	Потребно је наставити са унапређивањем механизама за прецизније праћење реалног студентског оптерећења по појединачним предметима, како би се додатно осигурала пуна усклађеност између планираних ЕСПБ бодова и стварног обима студентског рада.	+
W6	Међународна видљивост студијског програма и развој наставних садржаја на страним језицима представљају области у којима постоји простор за даље унапређење, посебно у контексту јачања академске мобилности и међународне сарадње.	+

O – Могућности (Opportunities)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
O1	Успостављање функционалније и систематичније алумни мреже ради праћења професионалног пута дипломаца и прикупљања повратних информација о компетенцијама стеченим током студија, што би могло допринети даљем унапређењу студијског програма и његовој већој повезаности са професионалним окружењем.	+++
O2	Интензивирање сарадње са школама, установама културе, медијима, издавачким кућама и другим институцијама у којима дипломирани филозофи могу остварити професионални ангажман, кроз различите облике сарадње, гостујућа предавања, праксе и заједничке пројекте.	++
O3	Даље осавремењивање наставних садржаја у складу са савременим филозофским токовима и интердисциплинарним приступима, као и укључивање нових тематских области које су релевантне за савремене друштвене и научне изазове.	+++
O4	Рационализација структуре изборних предмета кроз њихово боље распоређивање по годинама студија, посебно на нижим годинама где је број студената већи и где студенти могу раније почети да обликују своја академска интересовања, као и кроз ревизију предмета који се ретко бирају и њихову замену новим садржајима.	+++
O5	Даље јачање мултидисциплинарности студијског програма кроз укључивање изборних предмета са других студијских програма и департмана Факултета, нарочито оних који могу допринети ширем теоријском образовању студената, али и развоју компетенција релевантних за различите професионалне области.	++
O6	Јачање мобилности студената и наставника кроз међународне програме сарадње (Erasmus+, CEEPUS и др.), што може допринети већој интернационализацији студијског програма и размени академских искустава.	++

O7	Развој наставних активности и појединих курсева на страним језицима, што би допринело већој међународној видљивости студијског програма и омогућило укључивање већег броја иностраних студената у наставни процес.	++
O8	Даље унапређивање механизама праћења студентског оптерећења и остварености исхода учења кроз анализу наставних активности, студентских постигнућа и резултата евалуације наставе.	++
O9	Развијање додатних наставних активности које подстичу јавну видљивост филозофије (јавна предавања, дебате, радионице, сарадња са медијима), чиме се доприноси јачању друштвене улоге филозофских студија и већем интересовању студената за програм.	++

T – Опасности (Threats)

Бр.	**Елемент SWOT анализе**	**Значајност**
T1	Неповољни демографски трендови и опште смањење броја матураната у систему високог образовања могу утицати на смањен број кандидата заинтересованих за упис на хуманистичке студијске програме, укључујући и филозофију.	++
T2	Друштвене и економске околности, као и доминантна оријентација ка струкама које се перципирају као непосредно тржишно исплативије, могу утицати на смањено интересовање за упис на хуманистичке студијске програме.	++
T3	Ограничене и релативно уско профилисане могућности запошљавања дипломираних филозофа у појединим секторима могу утицати на мотивацију потенцијалних кандидата за упис, посебно у контексту нестабилних економских прилика.	++
T4	Значајан проценат студената уписује студијски програм филозофије као другу или трећу опцију приликом рангирања студијских	++

	програма, што у појединим случајевима може утицати на ниво мотивације дела уписане генерације.	
T5	Мањи укупан број студената на вишим годинама студија може утицати на рационалну организацију наставе, посебно у контексту већег броја изборних предмета, што представља организациони изазов у планирању наставног процеса.	++
T6	Ограничени кадровски капацитети Департмана, у односу на број наставних активности и изборних предмета у курикулуму, могу довести до повећаног наставног оптерећења наставника и сарадника, што може ограничити простор за додатне активности усмерене на даљу интернационализацију и иновацију наставе.	++
T7	Недовољно институционализована сарадња са ширим професионалним окружењем (послодавци, културне институције, медији) може у извесној мери ограничити могућности систематског праћења компетенција дипломираних студената и њиховог професионалног ангажмана.	+
T8	Брзе промене у академском и образовном окружењу, укључујући све већу конкуренцију међу студијским програмима и растућа очекивања у погледу интернационализације наставе, могу представљати изазов за мање студијске програме у процесу даљег развоја и позиционирања.	+

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда

1. Успоставити систематичнији и формализованији модел праћења професионалног пута дипломираних студената (алумни систем), као и редовно прикупљање повратних информација од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других релевантних институција о компетенцијама стеченим током студија.

2. Наставити развој механизама за праћење студентског оптерећења по појединачним предметима кроз анализу студентских анкета, пролазности на испитима, структуре наставних активности и односа између предвиђених и стварно потребних активности за достизање исхода учења.

3. Спроводити периодичну ревизију структуре курикулума са циљем рационализације изборних предмета, њиховог бољег распоређивања по годинама студија и усклађивања са интересовањима студената, као и постепеног увођења нових предмета који одражавају развој савремених филозофских и интердисциплинарних истраживања.

4. Подстицати даље јачање мултидисциплинарности студијског програма кроз укључивање изборних предмета са других студијских програма и департмана факултета, нарочито оних који могу допринети ширењу теоријског знања и развоју компетенција релевантних за различите професионалне области.

5. Наставити унапређивање наставних метода усмерених на активно учешће студената, рад на оригиналним филозофским текстовима, академску дискусију и развој аналитичких и аргументативних вештина, уз даље јачање усклађености исхода учења, наставних активности и начина провере знања.

6. Развијати сарадњу са школама, установама културе, медијима и другим институцијама у којима дипломирани филозофи могу остварити професионални ангажман, кроз различите облике сарадње, гостујућа предавања, стручне праксе и заједничке пројекте.

7. Подстицати већу међународну отвореност студијског програма кроз развој мобилности студената и наставника, јачање сарадње са иностраним високошколским установама и постепено увођење наставних садржаја на страним језицима.

Показатељи и прилози за Стандард 4:

Табела 4.1

Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године.

Табела 4.2

Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма.

Табела 4.3

Просечно трајање студија у претходне 3 школске године.

Прилог 4.1.

Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2.

Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца

3.2. Стандард 5. Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз професионалан рад наставника и сарадника, адекватно планирање и организацију наставе, примену наставних метода усклађених са циљевима студијског програма и исходима учења, активно учешће студената у наставном процесу, као и континуирано праћење и вредновање квалитета наставе и предузимање одговарајућих мера за његово унапређивање.

Наставни процес на студијском програму филозофије организован је у складу са акредитованим студијским програмом, утврђеним курикулумом, распоредом наставе и плановима рада на појединачним предметима. Садржаји предмета, облици наставе, методе рада и начини провере знања усмерени су ка остваривању дефинисаних исхода учења и развијању општих и предметно-специфичних компетенција студената.

Посебна пажња посвећена је повезивању систематског усвајања филозофских знања са развијањем способности критичког, аналитичког и аргументованог

мишљења. Наставни процес није усмерен искључиво на репродуктивно усвајање садржаја, већ на оспособљавање студената за самосталну анализу филозофских проблема, разумевање и интерпретацију сложених текстова, реконструкцију и вредновање аргумената, формулисање сопствених ставова и њихово аргументовано образлагање.

Настава се реализује кроз предавања, вежбе, консултације, самостални рад студената, израду семинарских и других писаних радова, анализу изворне литературе, дискусије, усмене презентације и друге облике рада предвиђене спецификацијама појединачних предмета. Облици наставе и њихова заступљеност прилагођени су природи филозофских дисциплина, садржајима конкретних предмета и предвиђеним исходима учења.

Настава се одвија према унапред утврђеном распореду, који је студентима благовремено доступан. Планови рада и спецификације предмета садрже основне информације о циљевима и исходима предмета, наставним садржајима, литератури, облицима наставе, предиспитним обавезама и начину оцењивања. На почетку реализације наставе студенти се додатно упознају са обавезама на предмету, динамиком рада и критеријумима за вредновање њихових постигнућа.

Наставници и сарадници настоје да се наставни процес реализује у складу са утврђеним плановима, уз могућност прилагођавања конкретних наставних активности специфичностима групе, динамици рада и потребама студената, под условом да се тиме не нарушавају дефинисани циљеви и исходи предмета.

Специфичност наставе филозофије огледа се у изразитој заступљености интерактивних и дијалошких метода рада. Поред предавања као начина систематског представљања филозофских проблема, теорија и историјског контекста, значајан део наставног процеса заснива се на анализи и интерпретацији изворних филозофских текстова, дискусији, аргументованој дебати и самосталном раду студената. Рад са оригиналним филозофским текстовима има посебно место у наставном процесу. Студенти се постепено оспособљавају за идентификовање основних проблема и теза текста, реконструкцију аргументације, разумевање појмовног апарата аутора,

критичко разматрање понуђених становишта и повезивање анализираног текста са ширим филозофским и историјским контекстом.

Дијалошки карактер наставе подстиче студенте да активно учествују у разматрању проблема, постављају питања, формулишу и образлажу сопствене ставове и критички процењују различите аргументативне позиције. На тај начин наставни процес непосредно доприноси развоју критичког мишљења, интелектуалне самосталности, способности аргументоване комуникације и културе академског дијалога.

Релативно мањи број студената на појединим годинама студија омогућава висок степен непосредне комуникације између наставника и студената, индивидуализованији приступ раду и активно укључивање већег броја студената у дискусију и анализу текстова. Ова околност представља значајан потенцијал за реализацију интерактивне наставе и непосредно праћење напредовања студената.

Наставни процес конципиран је тако да, поред усвајања теоријских знања, студентима омогући постепено развијање способности самосталног академског и истраживачког рада. Кроз израду семинарских радова, есеја, презентација и других индивидуалних задатака студенти се оспособљавају за формулисање проблема, прикупљање и коришћење релевантне литературе, анализу различитих становишта и аргументовано извођење закључака. Посебан облик самосталног рада представља израда завршног рада, којом студент показује способност примене стечених теоријских и методолошких знања на конкретан филозофски проблем. У процесу израде завршног рада студент, уз менторску подршку наставника, развија компетенције неопходне за самостално истраживање, академско писање, коришћење научне литературе и аргументовано представљање резултата сопственог рада.

Важан сегмент наставног процеса представља и стицање наставничких компетенција. Кроз педагошке, психолошке, дидактичке и методичке садржаје студенти стичу теоријска и практична знања потребна за рад у образовним установама. Практични део наставничког образовања омогућава студентима да

стечена знања примене у непосредном наставном окружењу и да се упознају са планирањем, организацијом и реализацијом наставе филозофије.

Значајно унапређење новог студијског програма, у односу на претходно акредитовани програм, представља проширивање и систематичније организовање практичне припреме студената за наставнички позив. Тренутним студијским програмом предвиђене су три педагошке праксе и једна стручна пракса, чиме је практична компонента образовања будућих наставника знатно ојачана. Овако конципирана пракса омогућава студентима да знања стечена у оквиру педагошких, психолошких, дидактичких и методичких предмета постепено повезују са конкретним ситуацијама и захтевима наставног рада. Кроз непосредно упознавање са образовним окружењем, посматрање и анализу наставног процеса и постепено укључивање у практичне активности, студенти стичу потпунији увид у специфичности наставничког позива и развијају компетенције неопходне за самостално планирање, организовање и реализацију наставе.

У односу на претходно акредитовани студијски програм, у којем је практична припрема за наставнички позив била превасходно везана за практикум у оквиру педагошких, психолошких, дидактичких и методичких предмета и праксу у оквиру Методике наставе филозофије, нови програм обезбеђује континуираније, структурисаније и обимније стицање практичних наставничких компетенција**.** На тај начин успоставља се чвршћа веза између теоријске, методичке и практичне компоненте образовања будућих наставника филозофије и додатно унапређује њихова припремљеност за непосредан рад у образовним установама.

Праћење постигнућа студената заснива се на комбинацији предиспитних и испитних активности. У зависности од природе предмета, предиспитне обавезе могу обухватити активно учешће у настави, анализу текстова, семинарске радове, есеје, презентације, колоквијуме и друге облике самосталног рада. Завршна провера знања реализује се у складу са спецификацијом предмета и унапред утврђеним критеријумима. Оваква организација омогућава да се постигнућа студената не вреднују искључиво на основу завршног испита, већ да се њихов рад и напредовање

прате током читавог семестра. Посебан значај има процена способности студента да стечена знања разуме, повеже и примени, као и да самостално анализира проблем и аргументовано образложи сопствено становиште.

Наставници и сарадници дужни су да приликом оцењивања поступају објективно, професионално и у складу са унапред утврђеним критеријумима. Транспарентност критеријума оцењивања и континуирано праћење студентских постигнућа представљају важне механизме обезбеђивања квалитета наставног процеса.

Поред непосредне комуникације током предавања и вежби, студентима је омогућен индивидуални рад са наставницима и сарадницима у оквиру консултација. Консултативни рад има посебан значај приликом припреме семинарских и завршних радова, избора и коришћења литературе, разјашњавања сложенијих наставних садржаја и усмеравања студената ка самосталном истраживању. Непосредна доступност наставника и сарадника доприноси правовременом препознавању проблема са којима се студенти сусрећу током савладавања наставних садржаја и омогућава пружање одговарајуће академске подршке.

Квалитет наставног процеса прати се у оквиру институционалног система обезбеђивања квалитета Филозофског факултета. Значајан извор информација представља студентска евалуација наставе, којом студенти процењују различите аспекте рада наставника и сарадника и квалитет реализације наставног процеса. Резултати студентских анкета представљају један од инструмената за идентификовање предности и евентуалних недостатака у реализацији наставе. Њихова анализа омогућава праћење квалитета наставе током времена и представља основу за предузимање одговарајућих корективних и развојних мера.

Поред формалних облика евалуације, значајан извор повратних информација представља непосредна комуникација наставника и студената. Карактер студија филозофије и величина наставних група омогућавају континуирану размену мишљења о наставним садржајима, методама рада и организацији наставе.

Континуирано унапређивање наставног процеса, такође, подразумева осавремењивање литературе и наставних садржаја, развијање интерактивних метода рада, примену савремених информационо-комуникационих технологија тамо где оне могу допринети квалитету наставе, као и даље развијање педагошких и методичких компетенција наставника и сарадника. Посебан простор за даље унапређивање постоји у области развијања додатних наставних и ваннаставних активности, интензивирања сарадње са другим високошколским, образовним и културним институцијама, укључивања гостујућих предавача, као и јачања међународне димензије наставног процеса.

На основу анализираних елемената може се закључити да наставни процес на студијском програму филозофије поседује јасно дефинисану структуру и да је усмерен ка остваривању циљева студијског програма и предвиђених исхода учења. Његове посебно значајне карактеристике представљају непосредан рад са филозофским текстовима, интерактивност наставе, развијена култура академске дискусије, повезивање теоријских знања са истраживачким и наставничким компетенцијама, као и могућност непосреднијег рада са студентима. Истовремено, континуирано праћење квалитета наставе указује на потребу да се постојеће предности даље развијају кроз систематичније коришћење резултата студентске евалуације, даље унапређивање наставних метода и дигиталних ресурса, подстицање ваннаставних академских активности, јачање сарадње са другим институцијама и стварање услова за већу интернационализацију наставног процеса.

SWOT анализа квалитета наставног процеса

S – Предности (Strengths)

Бр.	**Елемент SWOT анализе**	**Значајност**
S1	Наставни процес је организован у складу са циљевима студијског програма и дефинисаним исходима учења, при чему су садржаји, методе рада и облици провере знања усмерени ка постепеном	+++

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
	развијању општих и предметно-специфичних компетенција студената.	
S2	Настава филозофије у значајној мери има интерактиван и дијалошки карактер, што омогућава активно учешће студената у наставном процесу и подстиче развој способности критичког, аналитичког и аргументованог мишљења.	+++
S3	Значајан део наставног процеса заснива се на непосредном раду са изворним филозофским текстовима, њиховој интерпретацији и анализи аргументације, чиме се развијају специфичне академске и истраживачке компетенције студената.	+++
S4	Наставни процес подстиче културу академске дискусије и аргументоване дебате, омогућавајући студентима да формулишу, образлажу и критички преиспитују сопствене и туђе ставове.	+++
S5	Релативно мањи број студената у наставним групама омогућава непосреднију комуникацију између наставника и студената, индивидуализованији приступ и интензивније укључивање студената у различите облике наставног рада.	+++
S6	Разноврсни облици наставних и предиспитних активности – анализа текстова, семинарски радови, есеји, презентације, дискусије и други облици самосталног рада – омогућавају континуирано праћење рада и напредовања студената током семестра.	+++
S7	Нови студијски програм значајно унапређује практичну припрему студената за наставнички позив кроз три педагошке праксе и једну стручну праксу, чиме се обезбеђује континуираније и систематичније повезивање теоријских, педагошко-психолошких и методичких знања са непосредним практичним искуством.	+++

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
S8	Наставни процес подстиче постепено оспособљавање студената за самостални академски и истраживачки рад кроз формулисање проблема, коришћење научне литературе, анализу различитих становишта и аргументовано извођење закључака.	+++
S9	Консултативни рад и непосредна доступност наставника и сарадника омогућавају студентима додатну академску подршку приликом савладавања наставних садржаја, припреме испита и израде семинарских и завршних радова.	++
S10	Квалитет наставног процеса систематски се прати кроз институционалне механизме обезбеђивања квалитета, укључујући редовно студентско вредновање наставе и анализу добијених резултата.	++

W – Слабости (Weaknesses)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
W1	Релативно мали број наставника и сарадника, уз разуђеност наставних садржаја и велики број наставних активности, може ограничити могућности за додатно индивидуализовање наставе и увођење нових облика наставног рада.	++
W2	Иако резултати студентске евалуације представљају важан инструмент праћења квалитета наставе, постоји простор за њихово још систематичније повезивање са конкретним мерама за унапређивање наставног процеса и праћење ефеката предузетих мера.	++
W3	Примена савремених дигиталних наставних ресурса и алата није уједначена на свим предметима, због чега постоји простор за	++

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
	систематичније коришћење дигиталних технологија као допуне традиционалним облицима наставе.	
W4	Мали број студената на појединим годинама и изборним предметима, иако омогућава квалитетан индивидуализовани рад, понекад може ограничити динамику групне дискусије, дебате и других облика наставе који подразумевају већи број учесника.	+
W5	Потребно је даље развијати систематично праћење реалног студентског оптерећења у оквиру појединих предмета, посебно када се истовремено реализује више облика предиспитних и самосталних активности.	+
W6	Настава на страним језицима и укључивање иностраних студената и гостујућих наставника у редовни наставни процес још увек нису у довољној мери заступљени.	+

O – Могућности (Opportunities)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
O1	Даље развијање интерактивних наставних метода, укључујући структурисане дебате, анализе случајева, проблемски оријентисану наставу, студентске презентације и друге облике активног учења, може додатно унапредити квалитет наставног процеса.	+++
O2	Три педагошке и једна стручна пракса предвиђене новим студијским програмом пружају могућност развијања трајније и садржајније сарадње са школама и другим институцијама у којима студенти могу стицати практична професионална искуства.	+++
O3	Систематичније повезивање искустава студената са педагошке и стручне праксе са садржајима методичких и других предмета може омогућити додатно унапређивање наставничких компетенција и	+++

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
	континуирано прилагођавање практичне наставе реалним потребама образовног система.	
O4	Развој и систематичније коришћење дигиталних наставних материјала, електронских база текстова и других образовних ресурса може повећати доступност наставних садржаја и подржати самостални рад студената.	++
O5	Укључивање гостујућих предавача са других универзитета и из сродних научних и професионалних области може обогатити наставни процес различитим теоријским приступима и академским искуствима.	++
O6	Интензивирање међународне мобилности наставника и студената кроз Erasmus+, CEEPUS и друге програме академске сарадње може допринети размени наставних искустава, упознавању са различитим наставним праксама и интернационализацији наставног процеса.	++
O7	Увођење појединих наставних активности, гостујућих предавања или курсева на страним језицима може допринети развоју академских и језичких компетенција студената и већој међународној отворености студијског програма.	++
O8	Систематичнија анализа резултата студентских евалуација и њихово поређење током више академских година омогућили би прецизније препознавање тенденција у квалитету наставе и процену ефеката предузетих мера за унапређење.	++

T – Опасности (Threats)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
T1	Смањење броја студената може довести до формирања веома малих наставних група, што код појединих предмета може отежати	++

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
	реализацију наставних метода заснованих на групној динамици, дебати и различитим облицима сарадничког учења.	
Т2	Ограничени кадровски капацитети, уз потребу реализације већег броја наставних, практичних и менторских активности, могу довести до повећаног оптерећења наставника и сарадника и тиме смањити расположиво време за развој нових наставних метода и садржаја.	++
Т3	Повећање обима практичне наставе захтева континуирану сарадњу са одговарајућим школама и другим институцијама, па промене у њиховим организационим могућностима могу отежати реализацију појединих облика педагошке и стручне праксе.	++
Т4	Брз развој дигиталних технологија, укључујући алате засноване на вештачкој интелигенцији, поставља нове захтеве у погледу начина организације наставе, самосталног студентског рада, провере знања и очувања академског интегритета.	++
Т5	Недовољна мотивисаност дела студената за континуирано учешће у наставним и предиспитним активностима може умањити ефекте интерактивних метода наставе, које у великој мери зависе од активног и припремљеног учешћа студената.	+
Т6	Ограничене могућности финансирања гостујућих предавања, међународне мобилности и додатних наставних активности могу успорити интернационализацију и увођење иновативних облика наставе.	+

Предлог мера за унапређење квалитета наставног процеса

На основу спроведене анализе квалитета наставног процеса и резултата SWOT анализе, предлажу се следеће мере:

1. Даље унапређивање интерактивних и студентски усмерених метода наставе, кроз већу примену структурисаних дискусија, дебата, анализе изворних филозофских текстова, проблемски оријентисане наставе, студентских презентација и других облика активног учења, у складу са специфичностима појединачних предмета.
2. Систематично праћење реализације три педагошке и једне стручне праксе предвиђене новим студијским програмом, уз периодично прикупљање повратних информација од студената, наставника и ментора у институцијама у којима се пракса реализује, како би се процењивала њена ефикасност и континуирано унапређивала практична припрема студената за наставнички и други професионални рад.
3. Јачање сарадње са школама и другим институцијама у којима се реализује практична настава, ради обезбеђивања стабилних услова за реализацију педагошке и стручне праксе и чвршћег повезивања теоријских, методичких и практичних компоненти образовања студената.
4. Систематичније коришћење резултата студентских евалуација у процесу унапређивања наставе, кроз периодичну анализу резултата, идентификовање тенденција током више академских година и разматрање ефеката предузетих корективних и развојних мера. Студентско вредновање је и у претходном периоду обухватало квалитет наставе, наставног материјала, објективност оцењивања и квалитет наставног особља.
5. Даље унапређивање механизама за праћење студентског оптерећења, посебно на предметима са већим бројем предиспитних и самосталних активности, ради континуираног проверавања усклађености стварног обима рада студената са предвиђеним ЕСПБ бодовима.
6. Подстицање развоја и систематичнијег коришћења дигиталних наставних ресурса, електронских база литературе и других савремених образовних алата који могу допринети квалитету наставе и самосталном раду студената, уз истовремено развијање јасних правила њихове академски одговорне употребе.
7. Развијање одговарајућих наставних и евалуационих приступа у условима све шире употребе генеративне вештачке интелигенције, са посебним нагласком на

очување академског интегритета, самосталност студентског рада и развијање способности критичке процене информација и аргумената.

8. Даље подстицање интернационализације наставног процеса кроз мобилност студената и наставника, гостујућа предавања и сарадњу са наставницима и институцијама из иностранства, као и постепено развијање могућности за реализацију појединих наставних активности на страним језицима. За ову меру постоји основа у ранијем искуству Департмана са CEEPUS сарадњом и гостујућим предавањима на европским универзитетима.

9. Подстицање додатних академских активности студената, као што су студентске радионице, филозофске дебате, јавна предавања, тематски семинари и други облици рада који превазилазе оквир редовне наставе и доприносе развијању истраживачких, комуникационих и аргументативних компетенција.

10. Континуирано праћење кадровског оптерећења наставника и сарадника, нарочито у условима повећаног броја практичних, менторских и изборних наставних активности, како би се очували квалитет непосредног рада са студентима и услови за даље унапређивање наставе.

Показатељи и прилози за стандард 5:

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника.

3.3. Стандард 7. Квалитет наставника и сарадника

Реализација наставе на основним академским студијама Департмана за филозофију Филозофског факултета у Нишу заснива се на стабилној и компетентној наставничкој делатности која испуњава све услове неопходне за квалитетно извођење наставног и научноистраживачког рада. На самом почетку, када је Департман за

филозофију основан, 2000. године, наставнички кадар чинила су три доцента и два асистента. Током 2026. године Департман за филозофију има укупно четрнаест чланова колектива, међу којима је десет наставника, од којих је један редовни професора, четири ванредна професора и пет доцента. Поред наставника департман има и четири сарадника у статусу истраживача-приправника.

Подаци о наставницима и сарадницима Департмана доступни су јавности на интернет страници Факултета, https://www.filfak.ni.ac.rs/nastavno-osoblje/filozofija. Саставни део ових података чини Књига наставника као и научне публикације и референце академског особља https://www.npao.ni.ac.rs/. На профилу сваког наставника Департмана за филозофију обухваћен је и списак публикованих референци наставника.

О испуњености услова за избор академска и шира јавност може се информисати увидом у Извештаје којима се наставници и сарадници Департмана предлажу за избор у звања, а који су доступни на интернет страници Факултета https://www.filfak.ni.ac.rs/izbor-u-zvanja. На факултетској страници доступан је и преглед приступних предавања наставника који су бирани у наставничка звања https://www.filfak.ni.ac.rs/pristupna-predavanja. Процедуре избора и реизбора у звања сспроводе се у складу са важећим законским и подзаконским актима, уз јасно дефинисане критеријуме и јавност поступка, што обезбеђује транспарентност и академску релевантност донетих одлука. Избор наставника обавља се на основу Правилника о поступку и стицању звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Нишу („Гласник Универзитета у Нишу“ број 5/2022, 2/2024 и 3/2024). Избор сарадника и истраживача врши се у складу са Правилником о избору сарадника и Правилником о стицању истраживачких звања https://drive.google.com/drive/folders/1u2wmIOrc8bpW34dZQDFyhZ8pIU40ZtNo

Кадровска структура Департмана за филозофију омогућава адекватну покривеност свих ужих научних области филозофије које су заступљене у студијском програму, као и рационалну расподелу наставних и менторских обавеза. Сви наставници Департмана налазе се у сталном радном односу на Факултету, што

представља значајан институционални ресурс. Ова чињеница доприноси дугорочној стабилности наставног процеса, континуитету у реализацији студијског програма и високом степену доступности наставника студентима. Одсуство ангажовања екстерних сарадника са других високошколских установа омогућава пуну усмереност наставног кадра ка развоју студената, како у наставном, тако и у менторском и саветодавном смислу.

Кадровска политика Департмана осмишљена је као одржива стратегија која има за циљ систематско препознавање и развој младих академских потенцијала. Посебна пажња посвећује се правовременом укључивању перспективних истраживача у наставни и научни рад, уз институционалну подршку њиховом стручном усавршавању и напредовању у академској хијерархији.

Департман посвећује посебну пажњу континуираном професионалном развоју својих чланова. Подстиче се активно учешће у научноистраживачким пројектима, публиковање у научним часописима, као и усавршавање педагошких и дидактичких компетенција.

У домену међународне сарадње, Департман за филозофију је препознат као поуздан и активан партнер у ширем европском академском простору. Учешће у ЦЕЕПУС мрежи „Филозофија и интердисциплинарност“ омогућило је интензивну размену наставника и истраживача, као и реализацију бројних мобилности које су допринеле интернационализацији наставе и научног рада. Захваљујући овим активностима, чланови Департмана су у претходном периоду остварили сарадњу са више универзитета у региону и Европи, што је резултирало заједничким истраживањима, предавањима и научним публикацијама. Поред формалних програма мобилности, наставници и сарадници Департмана редовно учествују на научним конференцијама, симпозијумима и радионицама у земљи и иностранству. Оваква ангажованост доприноси континуираном праћењу савремених токова у филозофији и сродним дисциплинама, као и интеграцији резултата актуелних истраживања у наставнипроцес.

Основна мисија Департмана усмерена је на образовање компетентних наставника филозофије и логике за рад у средњошколском образовном систему Републике Србије. У складу са овим циљем, педагошке способности наставног кадра имају значајну улогу приликом избора, вредновања и унапређења запослених. Наставни процес је осмишљен тако да подстиче критичко мишљење, аргументовану расправу и самосталан интелектуални рад студената.

Квалитет наставе и рада наставника редовно се прати кроз систем анонимне студентске евалуације, која представља важан механизам унапређења наставне праксе. Резултати евалуација анализирају се систематски и користе као основ за даље унапређивање метода рада, чиме се обезбеђује висок ниво академске одговорности и прилагођеност студијског програма савременим образовним и друштвеним потребама.

SWOT анализа квалитета наставника и сарадника

S – Предности (Strengths)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
S1	Поступак избора наставника и сарадника у звања спроводи се јавно и у складу са утврђеним академским и институционалним критеријумима, чиме се обезбеђују транспарентност поступка и контрола квалитета наставног кадра.	+++
S2	У структури наставног кадра заступљене су различите филозофске дисциплине, што омогућава одговарајућу покривеност области студијског програма и реализацију наставе од стране наставника са релевантним научним и стручним компетенцијама.	++
S3	Искуство дела наставника у средњошколској настави филозофије и логике доприноси повезивању академских садржаја са практичним	+

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
	захтевима наставничког позива и квалитетнијој припреми студената за рад у образовању.	
S4	Укључивање младих истраживача у наставни процес под менторством искуснијих наставника омогућава постепено стицање наставничких компетенција, преношење академског искуства и обезбеђивање кадровског континуитета Департмана.	++
S5	Квалитет наставног рада наставника и сарадника редовно се прати кроз институционализовану студентску евалуацију, чији резултати представљају један од показатеља за процену и унапређивање наставног процеса.	+++
S6	Учешће наставника и сарадника у међународним академским мрежама и програмима мобилности омогућава размену научних и наставних искустава и доприноси постепеном јачању међународне сарадње и видљивости Департмана.	+

W – Слабости (Weaknesses)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
W1	Ограничени финансијски ресурси смањују могућности за систематско подстицање научне продуктивности наставника и сарадника, нарочито у погледу учешћа на међународним научним скуповима, истраживачких боравака и публиковања резултата истраживања.	+
W2	Интердисциплинарни изборни предмети још увек нису развијени у мери која би омогућила потпуније повезивање филозофије са сродним хуманистичким и друштвеним дисциплинама и савременим интердисциплинарним областима истраживања.	++

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
W3	Значајно административно и организационо оптерећење наставника може ограничити време расположиво за научноистраживачки рад, припрему публикација, стручно усавршавање и развој нових наставних садржаја.	++
W4	Резултати наставног, научног и стручног рада Департмана нису у довољној мери видљиви у широј академској и друштвеној јавности, због чега постоји потреба за систематичнијим представљањем научних резултата и других активности наставника и сарадника.	++

О – Могућности (Opportunities)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
O1	Постојећа и будућа међународна академска сарадња пружа могућност развијања заједничких студијских програма, курсева и других облика наставне и научне сарадње са партнерским високошколским установама у иностранству.	++
O2	Развој курсева и других облика наставе на енглеском језику може допринети већој међународној отворености студијског програма, укључивању страних студената и наставника и унапређивању академских и језичких компетенција студената.	+
O3	Даља дигитализација наставе и развој онлајн наставних и научних ресурса пружају могућност за осавремењавање наставног процеса, повећање доступности академских садржаја и подршку самосталном раду студената.	+
O4	Растућа потреба за етичким расуђивањем, критичким мишљењем и анализом сложених друштвених и технолошких проблема отвара простор за већу примену филозофских компетенција у образовању, јавним политикама и другим областима професионалног деловања.	++

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
O5	Развој међународних програма мобилности и стипендијске подршке пружа младим истраживачима веће могућности за истраживачке боравке, стручно усавршавање, успостављање академских контаката и укључивање у међународне истраживачке мреже.	+

Т – Опасности (Threats)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
T1	Смањење интересовања за студије филозофије на националном нивоу, уз неповољна демографска кретања, може довести до смањења броја студената и дугорочно утицати на могућности развоја студијског програма и наставног кадра.	+++
T2	Недовољно стабилно и предвидиво системско финансирање високог образовања може ограничити могућности дугорочног планирања кадровског развоја, научноистраживачког рада, међународне сарадње и унапређивања услова за реализацију наставе.	++
T3	Маргинализација хуманистичких наука у образовним политикама и јавном простору може негативно утицати на друштвени положај филозофије, њену заступљеност у образовном систему и интересовање будућих студената за студије филозофије.	++
T4	Пораст административних и нормативних захтева у високом образовању може додатно повећати оптерећење наставника и сарадника и смањити време расположиво за непосредни наставни, научноистраживачки и менторски рад.	++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда

У циљу унапређења квалитета наставног и научноистраживачког рада Департмана за филозофију, предлажу се следеће конкретне мере и активности:

1. Систематско подстицање наставника и сарадника на учешће на међународним научним конференцијама и објављивање радова у високо рангираним међународним часописима
2. Развој и јачање билатералне сарадње са департманима за филозофију у земљама региона у циљу заједничких научних активности, публикација и мобилности
3. Интензивније и циљано коришћење програма академске мобилности (Ерасмус+, ЦЕЕПУС) ради усавршавања наставника и сарадника и размене добрих наставних пракси
4. Повећање институционалних средстава за организацију предавања по позиву истакнутих професора и истраживача из иностранства
5. Увођење интерних облика подршке (семинари, радионице, мањи интерни грантови) за развој истраживачких пројеката и припрему конкурсних пријава
6. Континуирано унапређивање педагошких компетенција наставника и сарадника кроз интерне обуке и анализу резултата студентске евалуације
7. Унапређење јавне и академске видљивости Департмана путем развоја интернет презентације, јавних предавања и активнијег учешћа у академској и друштвеној заједници.

Показатељи и прилози за Стандард 7:

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос с пуним и с непуним радним временом)

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос с пуним и с непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (бр. студената одобрен акредитацијом помножен с бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

3.4. Стандард 8. Квалитет студената

Студентима који желе да упишу студије филозофије обезбеђују се благовремене, потпуне и прецизне информације које се односе на све аспекте студирања. То укључује информације о самом поступку уписа, начину конкурисања, полагању пријемног испита, као и о целокупном процесу студирања и начину оцењивања током студија. Право да конкуришу за упис на Основне академске студије филозофије имају сви кандидати који су успешно завршили средњу школу у трајању од четири године. То значи да је услов за пријаву на конкурс завршено четворогодишње средњошколско образовање. Након подношења пријаве на конкурс, сви пријављени кандидати приступају полагању пријемног испита. Пријемни испит се састоји из теста знања из Филозофије (према програму за гимназије у Републици Србији), што подразумева да се од кандидата очекује познавање основних филозофских појмова, теорија и аутора који су обухваћени тим наставним програмом. После одржавања пријемног испита и након што се изврши оцена тестова које су кандидати радили, приступа се процесу рангирања кандидата. Рангирање се врши на основу комбинације два критеријума. Први критеријум је успех кандидата током школовања у средњој школи, а други критеријум је резултат који је кандидат остварио на тесту знања из филозофије на пријемном испиту. У систему бодовања, успех који је кандидат остварио у средњој школи може да донесе највише 40 поена. Са друге стране, резултат који кандидат постигне на пријемном испиту може да донесе укупно 60 поена. Коначни број поена који кандидат остварује добија се на основу утврђене формуле, а она подразумева да се сабирају просечне оцене ипојединачних разреда средње школе и резултат који је кандидат остварио на тесту. Другим речима укупан резултат представља збир бодова који потичу из средњошколског успеха и бодова добијених на тесту из филозофије. Када се израчунају укупни резултати свих кандидата, формира се ранг листа. Кандидати се на ранг листи распоређују према броју освојених поена, почев од највишег ка најнижем резултату.

Приликом уписа студената примају се кандидати редом од почетка ранг листе, све док се не попуни број места који је предвиђен квотом за упис. Та квота је претходно дефинисана и објављена у званичном конкурсу за упис. Поред саме процедуре уписа, Департман за филозофију настоји да обезбеди потенцијалним, као и већ уписаним студентима, све релевантне информације које се тичу њихових студија. То подразумева доступност података о студијском програму, организацији наставе, обавезама студената, начину полагања испита и другим питањима која су важна за успешно студирање. Департман за филозофију такође посвећује посебну пажњу принципу једнакости и равноправности свих студената. То значи да се обезбеђује једнак третман студената без обзира на различите личне карактеристике. Равноправност се односи на све основе као што су раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етничко порекло, национално порекло, социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа, као и имовинско стање. Поред тога, обезбеђује се и могућност студирања за студенте са посебним потребама, како би им се омогућили услови за равноправно учешће у образовном процесу.

На Департману за филозофију систем оцењивања студената заснива се на унапред дефинисаним и јавно објављеним критеријумима, правилима и процедурама. Ови критеријуми су доступни студентима, што им омогућава да буду упознати са начином на који се њихов рад вреднује током студија. Оцењивање студената на основним студијама филозофије на Филозофском факултету у Нишу заснива се на принципу континуираног праћења рада студената. То значи да се успех студената не процењује само на основу завршног испита, већ се узима у обзир и њихов рад током читавог семестра.Укупни број поена који студент може да освоји на једном предмету добија се на основу поена стечених кроз предиспитне обавезе и испитне обавезе Предиспитне обавезе обухватају различите облике активности студената током наставе. Најчешће се оцењују: активност и учешће на часу, израда семинарских радова, полагање колоквијума и други облици рада који су предвиђени наставним планом и програмом.

Кроз предиспитне активности студент, у зависности од конкретног предмета, може да освоји од 30 до 50 поена. Поред предиспитних обавеза, постоје и испитне активности које се најчешће реализују кроз завршни испит. Кроз ове активности студент, у зависности од редмета, може да освоји од 70 до 50 поена. Укупан број поена који студент може да освоји на једном предмету, када се саберу поени из предиспитних и испитних активности, износи максимално 100 поена. Да би студент успешно положио испит, неопходно је да током реализације предиспитних и испитних обавеза сакупи најмање 51 поен. Уколико студент не достигне овај минимум, испит се сматра неположеним.

Напредовање студената на појединим предметима пажљиво се прати кроз више различитих механизама контроле и анализе. Међу тим механизмима налазе се: увид у спискове положених предмета, анализе резултата испита, анкете које студенти попуњавају, као и разматрања на наставничким већима. Уколико се током ових анализа уочи да на одређеним предметима студенти не напредују или да постоји значајно одсуство напредовања, Департман за филозофију приступа детаљном и систематском испитивању разлога који доводе до такве ситуације. Циљ ових анализа је да се утврди који фактори ометају напредовање студената и да се пронађу начини да се ти проблеми отклоне. Департман за филозофију такође континуирано анализира и процењује методе и критеријуме који се користе приликом оцењивања студената на различитим предметима.

Посебна пажња посвећује се следећим питањима: да ли је начин оцењивања студената прилагођен специфичностима конкретног предмета, да ли се током наставе прати и вреднује рад студента, какав је однос између оцена које студент добија током наставе и оцена које добија на завршном испиту,мда ли се приликом оцењивања вреднује способност студената да примењујумстечено знање. Један од задатака департмана је и да обезбеди да методе оцењивања и резултати које студенти остварују буду у складу са циљевима, садржајем и обимом акредитованих студијских програма. Поред тога, департман води рачуна о томе да наставници током процеса оцењивања поступају коректно и професионално. То подразумева да оцењивање мора бити

објективно, етички засновано и праћено коректним односом према студентима. Такође се спроводи систематско праћење и проверавање оцена које студенти добијају на појединим предметима. Уколико се у дужем временском периоду уочи неправилна дистрибуција оцена — на пример појава сувише великог броја веома високих оцена, сувише великог броја ниских оцена или неравномерног распореда оцена — департман предузима одговарајуће мере како би се та ситуација исправила.

Посебно важан сегмент анализе представља праћење пролазности студената. Пролазност се прати на више нивоа: по појединачним предметима,по студијским програмима, по годинама студија. Уколико се установи да је пролазност студената сувише ниска или да постоје друге неправилности у систему оцењивања, Департман за филозофију предузима одговарајуће корективне мере како би се унапредио квалитет наставног процеса и оцењивања. Поред свега наведеног, департман омогућава студентима да се организују, делују и учествују у доношењу одлука које се тичу студијског процеса. Ови облици студентског учешћа усклађени су са законом и представљају важан елемент функционисања академске заједнице.

SWOT анализа квалитета студената

S – Предности (Strengths)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
S1	Студентима су доступне релевантне информације о студијским програмима, организацији наставе, студирању и академским обавезама, што омогућава правовремено информисање, лакше планирање студија и ефикасније испуњавање предвиђених обавеза.	+++
S2	Развијени облици студентског организовања и активно учешће представника студената у одговарајућим телима и процесима одлучивања омогућавају изражавање студентских ставова и потреба и доприносе унапређивању квалитета студија и наставног процеса.	++

W – Слабости (Weaknesses)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
W1	Систем активности усмерених на планирање и развој будуће каријере студената није у довољној мери развијен, због чега постоји потреба за систематичнијим професионалним усмеравањем студената и њиховим информисањем о могућностима запошљавања и даљег академског и професионалног развоја.	++

O – Могућности (Opportunities)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
O1	Систематичнија анализа метода и критеријума оцењивања по предметима, студијским програмима и годинама студија може омогућити прецизније уочавање евентуалних неуједначености и правовремено предузимање одговарајућих корективних мера.	++
O2	Даље унапређивање и уједначавање критеријума оцењивања пружа могућност за јачање објективности, принципијелности и транспарентности процеса вредновања студентских постигнућа и обезбеђивање правичне процене знања и компетенција студената.	+

T – Опасности (Threats)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
T1	Недовољна јасноћа или транспарентност процедура и критеријума за пријем студената могла би отежати једнаку примену услова уписа и правовремено информисање кандидата о њиховим правима и обавезама.	+
T2	Недовољна прилагођеност појединих аспеката студирања различитим потребама студената може представљати ризик за доследно остваривање принципа једнакости и равноправности,	++

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
	посебно у погледу доступности студија студентима којима је потребна додатна подршка.	
Т3	Недовољна доступност или неуједначено представљање процедура и критеријума оцењивања на појединим предметима може утицати на транспарентност процеса оцењивања и могућност студената да јасно сагледају захтеве и очекиване резултате рада.	+
Т4	Недовољна усклађеност појединих метода провере и оцењивања са дефинисаним исходима учења може отежати објективну процену степена у којем су студенти стекли предвиђене компетенције.	+
Т5	Изостанак континуираног праћења пролазности студената по предметима, студијским програмима и годинама студија може отежати благовремено препознавање проблема у напредовању студената и предузимање одговарајућих корективних мера.	++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда

1. Веће усклађивање студијских програма са тржиштем рада и његовим реалним потребама, у циљу бољег планирања и развоја будуће каријере студената
2. Организовање разговора и састанака на департману ради размене мишљења о методама и критеријумима оцењивања студената
3. Усклађивање начина оцењивања са исходима студијског програма како би се обезбедила већа доследност у процесу процене знања
4. Организовање разговора на департману у вези са анализом пролазности студената на испитима
5. Индивидуални разговори предметних наставника и сарадника са студентима који имају специфичне потешкоће у припреми и полагању испита, како би им се помогло да превазиђу уочене проблеме

Показатељи и прилози за Стандард 8:

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години.

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30. 09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма.

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) по годинама студија

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

3.5. Стандард 9. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Филозофски факултет у Нишу обезбеђује студентима филозофије све потребне уџбенике другу литературу на време и у количини која омогућава квалитетно савладавање садржаја предвиђених студијским програмима основних студија. Факултет прати најновије трендове у релевантним филозофским областима и континуирано набавља савремену научну и стручну литературу, како би наставници и сарадници могли да прате актуелна достигнућа и унапређују наставу. Сваки предмет има одговарајућу литературу – уџбенике, монографије, књиге хрестоматије, речнике – која је доступна студентима на српском и страним језицима Литература је унапред позната и наведена у књигама предмета на сајту Факултета. Библиотека омогућава увид у расположиве уџбенике и друге релевантне публикације кроз листе на веб страници Факултета и посебно на страници Библиотеке (https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/biblioteka). Тамо је доступан целокупни

билтен књига у области филозофије за последњих десет година. Библиотека је чланица COBISS система, па се електронски каталог публикација Факултета може претраживати преко линка https://plus-legacy.cobiss.net/cobiss/sr/sr/bib/search/simple?db=ffnis. Фонд Библиотеке одговара потребама образовног, истраживачког и научног рада студената, наставника, сарадника и истраживача. Он се стално допуњује куповином нових издања, разменом са другим библиотекама, пројектом Министарства културе „Откуп књига за библиотеке" и поклонима издавача и аутора. Библиотека је основана 1950. године као библиотека Више педагошке школе у Нишу. Када је 1970. године формиран Филозофски факултет, библиотека је наставила рад као библиотека Факултета. Састоји се из два дела – за друштвене и филолошке науке, а заједничка читаоница има 40 места. Фонд се попуњава у складу са потребама наставних и научних програма департмана Факултета.

Библиотека чува и легате значајних личности, као што су проф. др Љиљана Михаиловић и проф. др Вида Марковић, као и мр Гордана Матијашевић и проф. Михаило Павловић са Универзитета у Београду.Библиотека набавља штампане домаће филозофске часописе по предлогу Департмана за филозофију, а страни часописи су доступни електронски преко сервиса КОБСОН. Студенти имају приступ на факултету, док запослени и стипендисти Министарства науке могу приступити и од куће уз лиценце. Број и стручна спрема запослених у Библиотеци прилагођени су националним и европским стандардима. У Библиотеци ради шест самосталних стручно-техничких сарадница за рад у библиотеци, једна књижничарка и једна сарадница у процесу дигитализације у библиотеци, све са високом стручном спремом из друштвено-хуманистичких области и филологије, са положеним стручним испитом за библиотекаре. Библиотекарке имају лиценце за рад у COBISS систему и редовно се стручно усавршавају кроз семинаре, обуке, веб-семинаре и радионице, укључујући TEMPUS пројекат.

Стандарди квалитета литературе, уџбеника и библиотечких ресурса дефинисани су Статутом Факултета, Правилником о уџбеницима Филозофског

факултета, Правилником о уџбеницима Универзитета у Нишу, као и Правилницима о издавачкој делатности Универзитета и Факултета. Органи управљања и стручни органи Факултета одговорни су за поштовање стандарда квалитета уџбеника и наставних материјала. Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета предвиђено је праћење и вредновање квалитета уџбеника и наставних материјала. Студенти се периодично анкетирају о обиму, квалитету и савремености литературе. Поред акредитације студијских програма, Факултет има низ правилника и општих аката који обезбеђују институционални оквир за унапређење квалитета литературе и уџбеника. Организација и рад Библиотеке уређени су Статутом Факултета и Правилником о систематизацији послова. Квалитет библиотечких ресурса обезбеђује се редовном контролом рада, допуњавањем фонда, развојем библиотечке делатности и увођењем нових технологија. Финансијским планом Факултета свака година одређују се средства за развој библиотечког фонда.

Библиотека је отворена за студенте од 8:00 до 19:30. Један део фонда (референтне публикације, енциклопедије, речници, приручници, часописи, докторске и магистарске тезе, последњи примерци монографија) доступан је за рад у читаоници, а остало се може позајмљивати на 15 дана. За потребе научно-истраживачког рада, библиотека врши међубиблиотечку позајмицу. Библиотека сарађује са Универзитетском библиотеком „Светозар Марковић“ у Београду, Народном библиотеком Србије, Универзитетском библиотеком „Никола Тесла“ у Нишу, Универзитетском библиотеком у Крагујевцу, Библиотеком Филозофског факултета у Новом Саду и другим библиотекама. Такође је члан Заједнице високошколских библиотека Србије.

SWOT анализа – Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

S – Предности (Strengths)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност

S1	Постоји добро развијен институционални оквир, заснован на правилницима и општим актима Филозофског факултета и Универзитета у Нишу, који омогућава систематско праћење и континуирано унапређивање квалитета уџбеника, наставне литературе, библиотечких и информатичких ресурса.	+++
S2	Већина наставних предмета у задовољавајућој мери покривена је одговарајућим уџбеницима и наставном литературом, чиме се обезбеђују услови за квалитетну реализацију наставног процеса и самостални рад студената.	+++
S3	Библиотечки фонд по обиму, структури и квалитету одговара потребама студијског програма и броју корисника, обезбеђујући одговарајућу литературну основу за наставне и научноистраживачке активности.	+++
S4	Висок квалитет библиотечког фонда, стручност библиотечког особља, организација рада и доступност библиотечких ресурса представљају значајну институционалну предност и добру основу за њихов даљи развој.	+++
S5	Библиотечки фонд континуирано се развија у складу са потребама студијских програма и научноистраживачких активности. Набавка уџбеника и литературе реализује се на основу захтева већа департмана и утврђених наставних и истраживачких потреба.	+++
S6	Факултет располаже одговарајућим информатичким ресурсима, укључујући рачунарску и пратећу опрему, приступ интернету, електронским базама података и научним часописима, чиме се обезбеђује информациона подршка наставном и научноистраживачком раду.	+++
S7	У претходном периоду остварено је унапређење квалитета информатичких ресурса, што доприноси бољим техничким и	+++

организационим условима за реализацију наставе, приступ научним информацијама и самостални рад студената.

W – Слабости (Weaknesses)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
W1	Ограничени просторни капацитети библиотечке читаонице, као и недостатак одговарајућег простора за смештај и чување библиотечког фонда, представљају ограничење за даље унапређивање библиотечких услуга и проширивање фонда.	+++
W2	Недостатак посебног простора опремљеног рачунарима, који би био намењен искључиво индивидуалном раду студената, ограничава могућности њиховог самосталног и континуираног коришћења информатичких ресурса независно од распореда наставе.	+++
W3	Заступљеност библиотечких јединица на страним језицима мања је у односу на литературу доступну на српском језику, што може ограничити могућности непосредног коришћења појединих релевантних међународних научних публикација.	++
W4	Динамика обнављања рачунарске и пратеће опреме, као и набавке савремених лиценцираних софтверских решења, није увек у потпуности усклађена са брзином технолошког развоја и растућим потребама наставног и научноистраживачког рада.	+++

O – Могућности (Opportunities)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
O1	Постојање јасних и мерљивих показатеља квалитета омогућава систематично праћење, периодичну проверу и објективније вредновање различитих аспеката квалитета уџбеника, наставне литературе, библиотечких и информатичких ресурса.	+++

O2	Мотивисаност наставника и сарадника за редовније преиспитивање и осавремењивање уџбеника и литературе наведене у силабусима пружа могућност континуираног усклађивања наставних ресурса са развојем научних сазнања, потребама студијског програма и резултатима студентских евалуација.	+++
O3	Широке могућности приступа електронским научним информацијама посредством сервиса KoBSON омогућавају студентима, наставницима и сарадницима коришћење релевантних међународних научних часописа, база података и других електронских извора.	+++
O4	Одговарајући број запослених и повољна квалификациона структура особља Библиотеке и Рачунарског центра представљају значајан потенцијал за даље развијање библиотечких и информатичких услуга и унапређивање подршке наставном и научноистраживачком раду.	+++
O5	Постоје значајне могућности за даље унапређивање информатичких ресурса кроз модернизацију опреме, развој дигиталних услуга, проширивање приступа електронским изворима и примену савремених информационо-комуникационих технологија.	+++

T – Опасности (Threats)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
T1	Евентуално непоштовање планиране динамике исељавања Департмана за хемију Природно-математичког факултета може успорити реализацију планова Филозофског факултета за адаптацију и пренамену простора намењеног унапређивању библиотечких и информатичких ресурса.	+++
T2	Зависност финансирања од средстава која обезбеђује оснивач, уз могућност недовољног или нестабилног финансирања у наредном	+++

периоду, може негативно утицати на реализацију планова Факултета у области набавке литературе, проширивања библиотечког фонда, обнављања рачунарске опреме и развоја информатичких ресурса.

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда

На основу спроведене анализе квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса и резултата SWOT анализе, а у циљу очувања достигнутог нивоа квалитета и његовог континуираног унапређивања, предлажу се следеће мере:

1. Даље унапређивање квалитета и доступности библиотечких ресурса, уз интензивирање активности усмерених на решавање проблема ограничених просторних капацитета библиотечке читаонице и недостатка простора за смештај библиотечког фонда. Посебну пажњу потребно је посветити континуираном осавремењивању библиотечког фонда и усклађивању набавке литературе са потребама студијских програма и савременим научним достигнућима.
2. Преиспитивање и унапређивање нормативног оквира који регулише квалитет уџбеника и издавачку делатност, кроз анализу и, према потреби, измене и допуне Правилника о уџбеницима и Правилника о издавачкој делатности. Посебан нагласак потребно је ставити на унапређивање критеријума за процену квалитета уџбеника, транспарентност поступака њиховог одобравања и објављивања, као и подстицање израде савремених наставних публикација.
3. Обезбеђивање рационалног и планског коришћења средстава намењених набавци и осавремењивању библиотечког фонда, уз уважавање потребе за равномерном заступљеношћу литературе из различитих наставних и научних области. Посебну пажњу потребно је посветити обезбеђивању довољног броја

примерака обавезне испитне литературе, као и постепеном повећању доступности релевантних научних публикација на страним језицима.

4. Интензивирање активности на обезбеђивању додатних извора финансирања библиотечких, издавачких и информатичких ресурса, кроз учешће у домаћим и међународним пројектима, коришћење доступних програма финансијске подршке и успостављање сарадње са институцијама и организацијама које могу допринети набавци литературе, модернизацији информатичке опреме и развоју издавачке делатности Факултета

5. Континуирано праћење и унапређивање квалитета информатичких ресурса, кроз планско обнављање рачунарске и пратеће опреме, благовремену набавку и ажурирање лиценцираних софтверских решења и развој дигиталне инфраструктуре. У складу са расположивим просторним и финансијским могућностима, потребно је размотрити и обезбеђивање додатног простора опремљеног рачунарима, намењеног самосталном раду студената и коришћењу електронских научних и образовних ресурса.

6. Организовање континуиране обуке запослених и студената за ефикасно коришћење библиотечких и информатичких ресурса, са посебним нагласком на претраживање електронских база података, коришћење научних публикација доступних посредством сервиса KoBSON, развијање дигиталних и информационих компетенција и одговорно коришћење савремених информационо-комуникационих технологија у наставном и научноистраживачком раду.

Показатељи и прилози за Стандард 9:

Прилог 9.1. Правилник о уџбеницима Универзитета у Нишу

Прилог 9.1.б. Правилник о издавачкој делатности Филозофског факултета

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

3.6. Стандард 10. Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Ефикасност рада руководства и административних служби високошколске установе обезбеђује се прецизним одређивањем функција и дужности управљачких структура и стручних служби, уз континуирану евалуацију и мониторинг њиховог деловања. Ефикасност рада руководства Филозофског факултета заснована је на функционалном диференцирању дужности и транспарентној хијерархији управљачких тела, чије је деловање, сходно одредбама Закона о високом образовању и Статута Универзитета у Нишу, детаљно дефинисано Статутом Филозофског факултета и релевантним интерним актима установе. Функционалност установе заснива се на структурираним организационим целинама које су примарно усмерене на: (1) извођење наставе на основу акредитованих програма (департмани, Центар за стране језике, лекторати, Центар за образовање наставника) (2) реализацију научноистраживачке делатности и наменско образовање (Центар за српски језик као страни и нематерњи језик, Центар за професионално усавршавање, центри за научноистраживачки рад, лабораторије), (3) уз континуирану подршку коју пружају Издавачки центар, Центар за унапређење квалитета, Канцеларија за међународну и међуинституционалну сарадњу, Канцеларија за развој каријере и подршку студентима, Библиотека, Рачунарски центар, (4) системско управљање и административно-технички оквир рада (Серетаријат Факултета, Кабинет декана, Служба за наставу и студентска питања, Служба за опште и правнепослове, Финансијска служба, Техничка служба).

Институционални оквир управљања и руковођења утемељен је на Статуту Филозофског факултета, којим су прецизирани следећи органи: (1) Орган управљања, односно Савет Факултета, задужен за стратешке одлуке на предлог стручних органа факултета. (2) Орган пословођења – Декан (3) стручни органи који кроз систем већа (Наставно-научно веће, Изборно веће, Веће докторских студија, Веће департмана, Веће Центра за стране језике, Веће Центра за образовање наставника, Веће Центра за професионално усавршавање, Веће Центра за унапређење квалитета) обављају академску и научну делатност, (4) Студентски парламент, као заступник интереса студената, (5) Савет послодаваца, који обезбеђује екстерну подршку рада установе.

Овлашћења и дужности управљачких и руководећих структура, као и процедурални оквири њиховог деловања, прецизирани су: Законом о високом образовању, *Статутом Филозофског факултета у Нишу*, те одговарајућим општим актима који уређују: систематизацију послова – *Правилником о организацији и систематизацији послова на Филозофском факултету* – *Правилником о раду Филозофског факултета и Уговорима о раду запослених.*

*У*прављање Факултетом поверено је Савету, чији је поступак конституисања и рада у потпуности усаглашен са важећим законским оквиром, као и са статутарним одредбама Универзитета у Нишу и самог Филозофског факултета. Надлежности органа управљања обухватају стратешко и нормативно уређење установе кроз формулисање и доношење Статута, Пословника и програма рада, избор и разрешење органа пословођења (декана), те одлучивање о унутрашњој организацији (избору председника и заменика председника Савета и стварању нових организационих јединица) и висини школарине. Такође, финансијска одговорност Савета остварује се кроз усвајање годишњих планова, обрачуна и извештаја о пословању, контролу инвестиционих средстава и сопствених прихода, уз ангажовање екстерне ревизије и редовно извештавање оснивача. Коначно, Савет, те одлучује по жалбама против првостепених одлука декана и регулише дисциплинску одговорност студената, делујући у свему према законским и статутарним овлашћењима. Структуру Савета Факултета чини 27 чланова, чији је састав дефинисан репрезентативним учешћем свих

заинтересованих страна: наставно особље заступљено је са 13 представника (по један са сваког департмана), ваннаставни кадар делегира 2 члана, Студентски парламент 4, док је 8 места резервисано за представнике оснивача (https://www.filfak.ni.ac.rs/fakultet/savet. Оперативни рад, методологија одлучивања и вођење седница Савета дефинисани су Пословником о раду Савета факултета док се чланови овог органа при доношењу одлука примарно ослањају на позитивно правне норме, стратешке правце развоја Факултета и принципе ефикасног управљања ресурсима, Стратегијом управљања квалитетом и Планом рада Факултета.

Функцију органа пословођења обавља декан, чији је оперативни рад подржан ангажовањем 4 продекана задужена за стратешко управљање кључним ресорима: наставним процесом, научноистраживачком делатношћу, материјално-финансијским пословањем и међународном сарадњом. (https://www.filfak.ni.ac.rs/fakultet/rukovodstvo). Овлашћења и делокруг рада декана прецизно су утврђени чланом 68. Статута Факултета, чиме је обезбеђена јасна нормативна основа за оперативни рад органа пословођења. Делокруг рада декана обухвата следеће надлежности: (1) заступање установе у земљи и иностранству, уз овлашћење других лица за представљање у складу са статутарним оквиром, (2) оперативно руковођење и организација укупног рада Факултета, (3) спровођење образовне и научне делатности, уз обезбеђивање примене одлука органа и општих аката Факултета, (4) креирање стратешких предлога пословне политике, годишњег програма рада, плана развоја и унутрашње организације и систематизације послова, (5) подвргавање анализи рада кроз подношење годишњег извештаја органу управљања, (6) покретање иницијативе и давање предлога решења значајних за обављање делатности Факултета, (7) управљање наменским средствима у оквиру текућег пословања, изузев инвестиционих улагања, (8) руковођење стручним органима, укључујући председавање Наставно-научним већем, Изборним већем и Колегијумом факултета, (9) партиципација у раду Савета ради координације без права гласања, (10) верификација стечених звања потписивањем диплома и додатака дипломи, (11) гаранција легалности рада, уз пуну правну одговорност за законитост

пословања Факултета, и (12) реализација осталих послова прописаних законом, актом о оснивању и Статутом.

Стручни органи Факултета конституисани су кроз систем већа, у чијем раду, у складу са законским кворумом од 20%, партиципирају представници студената. Ангажман студентских представника у оквиру ових тела примарно је усмерен на процесе мониторинга и унапређења квалитета наставе, реформу студијских програма, евалуацију ефикасности студирања и ревизију ЕСПБ оптерећења, чиме се осигурава директан утицај студената накључне аспекте академских услуга. Изборно веће Факултета, као специјализовано стручно тело, обухвата целокупан наставни када у радном односу на установи (https://www.filfak.ni.ac.rs/fakultet/izborno-vece). Надлежности Изборног већа обухватају дефинисање предлога за избор наставника у одговарајућа звања, именовање комисија за припрему извештаја о кандидатима, као и спровођење комплетног поступка избора и реизбора сарадника. Поред тога, ово тело номинује редовне професоре за почасно звање професор емеритус и реализује остале послове предвиђене законским оквиром и Статутом, чиме се осигурава академски интегритет при запошљавању и напредовању.

Наставно-научно веће чини, као специјализовано стручно тело, целокупан наставни кадар у радном односу на установи као и представници студената на предлог Студентског парламента . Састав, овлашћења и процедурални аспекти рада овог тела прецизно су дефинисани члановима 85, 86, и 87. Статута Филозофског факултета.

Веће докторских студија представља посебан стручни орган Факултета, чији се састав од 22 члана формира делегирањем једног или два представника са сваког департмана ангажованог у извођењу наставе на докторском нивоу студија. (https://www.filfak.ni.ac.rs/fakultet/vece-doktorskih-studija). Надлежности Већа докторских студија, у складу са Статутом и Правилником о докторским студијама примарно су фокусиране на стратешко планирање и реализацију наставе кроз утврђивање предлога студијских програма и планова извођења наставе. Ово тело спроводи кључне механизме осигурања квалитета, што укључује анализу Извештаја о евалуацији студијских програма, проверу компетентности наставног кадра и ментора,

као и административно- стручно вођење поступака пријаве и одбране дисертација. Додатно, Веће одлучује о академској мобилности (преласку студената са једног на други студијски програм докторских студија), признавању ЕСПБ бодова и еквиваленцији претходно испуњених обавеза и испита на специјалистичким академским студијама као и признавање испита магистра наука, дефинишући услове за упис кандидата и њихово напредовање кроз све фазе докторских академских студија.

Веће департмана, као примарни стручни орган организационе јединице, окупља све наставнике у радном односу који су систематизацијом распоређени на матичном департману https://www.filfak.ni.ac.rs/nastavno-osoblje/filozofija. Под руководством управника, Веће департмана врши кључне академске и административне функције које обухватају: конципирање и припрему предлога студијских програма на свим нивоима, дефинисање планова научноистраживачког рада и стручног усавршавања, као и предлагање механизама подршке талентованим студентима. Надлежности овог тела, прецизиране Статутом и Правилником о раду департмана , укључују и евалуацију истраживачких извештаја, предлагање издавачке делатности, те делегирање представника у шире стручне органе Универзитета. Посебан сегмент рада чини праћење постигнућа студената, спровођење поступака еквиваленције и признавања ЕСПБ бодова, као и кључна улога у кадровској политици кроз формирање комисија за избор наставника и сарадника и давање оцена научно-педагошког рада кандидата при избору у звања (оцена резултата научно- наставног рада, оцена ангажовања кандидата у развоју наставе и развоју других делатности Факултета, оцена педагошког рада, оцена резултата које је кандидат постигао у развоју научно-наставног подмлатка, и оцена приступног предавања), као и предлагање и одобравања плаћеног и неплаћеног одсуства наставницима и сарадницима.

Веће Центра за стране језике представља специфичан стручни орган који окупља наставни кадар Факултета ангажован на реализацији наставе страних језика на департманима изван матичне филолошке групе. https://www.filfak.ni.ac.rs/organizacija/centar-za-strane-jezike. Надлежности Већа

Центра за стране језике, дефинисане Статутом и Правилником о раду обухватају нормативно обликовање програма језичке наставе на нематичним групама, давање предлога за позивање истакнутих научних радника, планирање стручног усавршавања и развој издавачке делатности кроз предлоге за штампу уџбеничке литературе. У оквиру својих овлашћења, Веће врши анализу академског постигнућа студената, делегира представнике у шира стручна тела Универзитета те активно учествује у кадровској политици кроз предлоге за именовање комисија и избор наставника у одговарајућа звања, уз разматрање захтева за професионално одсуство кадра. Веће Центра за научноистраживачки рад, које чине сви наставници департмана, врши стратешко планирање и оперативну контролу истраживачких активности кроз дефинисање годишњих програма рада и предлагање научних пројеката. Овлашћења овог тела, утемељена на Статуту и Правилнику о раду.

Центар за образовање наставника чине сви наставници Факултета ангажовани на мастер студијским програмима за образовање предметних наставника. Функционисање овог тела обезбеђује стручни надзор над специфичним сегментом наставничких компетенција и континуираном едукацијом у образовном систему (https://www.filfak.ni.ac.rs/studije/master/nastavnik-predmetne-nastave).

Оперативним радом Већа руководи управник Центра, док је самом телу поверено доношење одлука о свим стратешким и техничким аспектима који се односе на конципирање, системску организацију и непосредно извођење програма за образовање наставног кадра (https://con.filfak.ni.ac.rs/).

Састав Већа Центра за српски као страни и нематерњи језик чине наставници Факултета ангажовани на специјализованим едукативним програмима у овој области, са примарном надлежношћу доношења одлука о свим фазама конципирања, системске организације и непосредне реализације наставе српског језика за иностране и нематичне говорнике (https://centar.filfak.ni.ac.rs/).

Наставне активности Центра обухватају структуриране програме језичке едукације усклађене са нивоима А1–Ц2 Заједничког европскогреферентног оквира (што укључује почетни, средњи и напредни курс), који се реализују кроз групне,

индивидуалне и дигиталне формате наставе на даљину, уз надлежност за спровођење формалне евалуације знања и издавање званичних сертификата о постигнутом степену језичке компетенције (https://centar.filfak.ni.ac.rs/%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B5%D0%B2%D0%B8courses).

Веће Центра за професионално усавршавање и пружање услуга трећим лицима конституисано је од наставног кадра Факултета ангажованог на програмима континуиране едукације и целоживотног учења. Делатности Центра обухватају организацију специјализованих научних и стручних скупова и радионица за наставнике предметне наставе, интензивирање сарадње са образовним институцијама и наставницима практичарима, кроз саветодавнеа ктивности, као и имплементацију програма за развој каријерних, трансверзалних и језичких компетенција запослених у јавном сектору (кроз специјализоване програме, курсеве, тренинге и стручна предавања). Системско праћење иновација у образовним политикама и транспарентност рада Центра обезбеђени су путем његове званичне интернетстранице: https://sites.google.com/site/nastavnickicentar/home.

Студентски парламент представља институционални механизам за активнупартиципацију студената у управљању Факултетом, путем којег се обезбеђује непосредно остваривање њихових права и заштита професионалних интереса. Методологија избора, структура и надлежности овог органа строго. Статутом Факултета, док је детаљна елаборација оперативних активности и стратешких праваца деловања представљена у оквиру Стандарда 13 овог извештаја. Савет послодаваца представља саветодавно тело чије је деловање примарно усмерено на усклађивање наставних садржаја са динамиком тржишта рада кроз интензивирање кооперације Факултета и Универзитета са привредним субјектима и јавним институцијама. Своју стратешку улогу овај орган остварује кроз евалуацију актуелних студијских програма, иницирање нових образовних профила према потребама привреде, те давање препорука о уписној политици и броју студената на основу детаљне анализе дефицитарних занимања у Републици Србији. Савет своје предлоге,

стручна мишљења и иницијативе редовно доставља државним органима, Привредној комори Србије, Националној служби за запошљавање, јавним установама и другим заинтересованим субјектима.

Стручну и административну подршку раду Факултета пружа Секретаријат, који као јединствена организациона јединица обједињује следеће специјализоване службе: Служба за наставу и студентска питања, Служба за мастер и докторске студије, Служба за опште и правне послове, Финансијска служба и Техничка служба. Сваком организационом јединицом Секретаријата управља шеф службе, који је непосредно одговоран за оперативну ефикасност и квалитет извршења послова из свог ресора. У овим службама ради ненаставно особље које обавља правне, административне, финансијске, помоћно-техничке и друге послове. Стручни апарат чине запослени чије квалификације и компетенције обезбеђују системску подршку реализацији студијских програма и научноистраживачког рада у складу са акредитационим стандардима. Унутрашња организација и систематизација послова дефинисани су *Правилником о систематизацији радних места на Факултету*, док су процедуре мобилности запослених унутар служби уређене *Правилником о раду,* индивидуалним Уговорима о раду и релевантним законским оквиром. Према *Правилнику о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета Филозофског факултета* у Нишу квалитет управљачких процеса и административне подршке осигурава се кроз системски мониторинг, супервизију и редовно извештавање о учинку запослених у оквиру факултетских служби. Овај нормативни оквир омогућава наставницима, ваннаставном особљу и студентима да активно евалуирају рад органа пословођења и стручних служби, при чему Факултет примарни фокус ставља на професионализам, одговорност и ниво мотивисаности кадра у директној интеракцији са студентима, уз примену адекватних подстицајних и корективних мера за унапређење њихових радних способности. У складу са одредбама релевантног правилника, функционалност и квалитет рада стручних служби, као и пратећег ненаставног кадра, осигуравају се кроз следеће механизме: (1) Континуирани мониторинг и надзор над оперативним деловањем запослених у свим организационим јединицама Факултета; (2) имплементацију подстицајних и

корективних мера, чиме се стимулише ефикасност и коригују евентуални пропусти у раду; (3) перманентно професионално усавршавање и јачање специфичних компетенција и вештина административно-техничког особља. Додатно, стабилност овог система гарантује се обезбеђивањем оптималног броја квалификованих извршилаца, чиме се предупређује преоптерећење кадра и осигурава несметано пружање услуга. У циљу јачања професионалних капацитета, Факултет примењује систем стимулативног награђивања заснован на радном учинку, уз континуирано инвестирање у квалификациону структуру запослених кроз програме перманентног усавршавања. Процес евалуације и надзора над радом ненаставног кадра спроводи се методично под инстанцама секретара Факултета и шефова служби, док су процедуре за унапређење квалитета рада, као и систем дисциплинске одговорности, правно утемељени у Правилнику о раду и појединачним Уговорима о раду. Овакав организациони оквир примарно је усмерен на етаблирање високе културе квалитета и беспрекорног професионалног односа према студентима и осталим корисницима услуга. Методологија праћења, поткрепљена упитницима на интернет страници Факултета, указује на чињеницу да студенти изразито позитивно вреднују ефикасност управљања и квалитет пружене административне подршке, чиме се потврђује функционалност успостављених сервиса ове установе.

SWOT анализа – Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

S – Предности (Strengths)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
S1	Надлежности, овлашћења и одговорности органа управљања, органа пословођења и стручних тела прецизно су дефинисани Статутом Факултета, чиме се обезбеђују законитост рада, јасна подела одговорности и институционална стабилност.	+++

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
S2	Организациона структура Факултета јасно је утврђена Статутом, чиме се обезбеђују функционална повезаност организационих јединица, разграничење надлежности и ефикасна координација институционалних активности.	+++
S3	Унутрашња организација и кадровска структура Факултета уређене су Правилником о организацији и систематизацији послова, којим се утврђују организација рада, опис послова и одговорности запослених, што представља основу за ефикасно функционисање установе.	+++
S4	Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета успостављен је нормативни оквир за систематско праћење, вредновање и унапређивање рада органа управљања, органа пословођења и стручних служби Факултета.	+++
S5	Организација рада органа управљања и пословођења омогућава планско спровођење институционалних активности, реализацију усвојених одлука и остваривање развојних циљева Факултета.	+++
S6	Успостављена је функционална сарадња и координација између Савета Факултета и органа пословођења, што доприноси усклађености процеса одлучивања, стратешког планирања и реализације усвојених институционалних мера.	+++
S7	Рад органа управљања и пословођења подлеже континуираном праћењу и вредновању у оквиру институционалног система обезбеђивања квалитета, чиме се стварају услови за благовремено препознавање проблема и унапређивање управљачких процеса.	+++
S8	Квалитет управљања и ненаставне подршке прати се и вреднује путем анкетирања студената и наставног особља о раду стручних служби, чиме се обезбеђују повратне информације релевантне за процену	+++

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
	ефикасности, професионалности и доступности административних услуга.	
S9	Транспарентност и одговорност у раду административних служби обезбеђују се кроз обавезу руководилаца служби да периодично подносе извештаје о раду секретару, органу пословођења и надлежним телима за обезбеђивање квалитета.	++
S10	Професионалне компетенције ненаставног особља унапређују се кроз различите облике стручног усавршавања и континуираног образовања, чиме се доприноси квалитетнијој административној, правној и техничкој подршци наставним и научноистраживачким активностима.	++
S11	Примена информационо-комуникационих технологија и специјализованих софтверских решења у раду стручних служби доприноси ефикаснијој обради података, рационализацији административних поступака и унапређивању квалитета услуга које се пружају студентима и запосленима.	++

W – Слабости (Weaknesses)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
W1	Висок степен административног оптерећења стручних служби, условљен обимном студентском документацијом, редовним административним пословима и бројним извештајним обавезама према надлежним органима и институцијама, може ограничити расположиве капацитете за унапређивање организације рада и квалитета услуга.	++
W2	Постојеће могућности за професионално усавршавање ненаставног особља нису у потпуности искоришћене, што указује на потребу за	++

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
	систематичнијим планирањем и подстицањем учешћа запослених у програмима континуираног образовања.	
W3	Недовољна доступност специјализованих програма стручног усавршавања прилагођених конкретним пословима и одговорностима ненаставног особља ограничава могућности за циљано развијање професионалних компетенција и унапређивање ефикасности административних процеса.	+++
W4	У појединим организационим јединицама присутне су разлике у степену професионалне ангажованости и ефикасности запослених, што указује на потребу за уједначавањем стандарда рада, јаснијим праћењем радног учинка и додатним подстицањем професионалне одговорности.	++
W5	Недовољно континуирана примена механизама за подстицање професионалне мотивације, вредновање радног учинка и предузимање одговарајућих корективних мера може неповољно утицати на ангажованост запослених и уједначеност квалитета рада стручних служби.	++

O – Могућности (Opportunities)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
O1	Доступност наменских програма стручног усавршавања и професионалне едукације пружа могућност за даље развијање компетенција ненаставног особља, ефикасније обављање административних послова и унапређивање квалитета подршке студентима, наставницима и сарадницима.	+++
O2	Развој програма целоживотног образовања и специјализованих облика професионалног усавршавања пружа могућност за систематичније укључивање ненаставног особља у активности усмерене на јачање	+++

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
	институционалних капацитета и осавремењивање административног рада.	
О3	Доступност програма континуиране едукације у области високошколског законодавства, управних поступака, заштите података и других релевантних прописа омогућава унапређивање правне сигурности, законитости и уједначености поступања стручних служби Факултета.	+++

Т – Опасности (Threats)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
Т1	Недовољна мотивисаност дела ненаставног особља за учешће у програмима стручног усавршавања може успорити развој професионалних компетенција и отежати прилагођавање административних процеса савременим организационим и технолошким захтевима.	++
Т2	Ограничени материјални и финансијски ресурси Факултета, условљени неповољним макроекономским околностима и ограничењима у финансирању високог образовања, могу успорити модернизацију административно-техничке инфраструктуре и даље унапређивање квалитета ненаставне подршке.	++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 10

На основу спроведене анализе квалитета управљања високошколском установом и квалитета ненаставне подршке, као и резултата SWOT анализе, а у циљу даљег унапређивања ефикасности управљачких и административних процеса, професионалних компетенција запослених и квалитета услуга које се пружају студентима и наставном особљу, предлажу се следеће мере:

1. Успостављање систематичног и континуираног стручног усавршавања ненаставног особља, кроз развијање институционалног оквира за редовно учешће запослених у програмима професионалне едукације. Потребно је размотрити могућност увођења обавезних облика усавршавања у развојне и друге одговарајуће акте Факултета, уз уважавање специфичности радних места и професионалних потреба запослених.
2. Организовање интерних обука и тематских радионица за унапређивање професионалних, административних и комуникационих компетенција ненаставног особља, са посебним нагласком на развијање вештина професионалне комуникације, ефикасног решавања административних захтева и квалитетне непосредне интеракције са студентима и наставним особљем. Ради рационалног коришћења расположивих финансијских средстава, предност треба дати реализацији обука у просторијама Факултета, уз ангажовање одговарајућих интерних и, према потреби, спољних стручњака.
3. Успостављање механизама континуираног праћења промена законских и подзаконских прописа релевантних за високо образовање, уз редовно информисање запослених о изменама нормативног оквира и организовање одговарајућих облика едукације ради њихове правилне и уједначене примене у административним и управљачким поступцима.
4. Даље унапређивање дигитализације административних поступака и развијање система електронског архивирања службене документације, у складу са важећим законским прописима и правилима о управљању документарним материјалом, заштити података и архивској грађи. Посебну пажњу потребно је посветити поједностављивању административних процедура, ефикаснијој размени информација и безбедном чувању и доступности службене документације.
5. Развијање и доследнија примена механизама за подстицање професионалне мотивације и ангажованости ненаставног особља, кроз препознавање, вредновање и афирмацију квалитетног рада, професионалне одговорности, иницијативности и доприноса запослених унапређивању функционисања стручних служби. Потребно је

подстицати организациону културу засновану на професионалности, сарадњи и одговорности.

6. Континуирано праћење и анализа задовољства студената квалитетом управљања и ненаставне подршке, кроз редовно спровођење и анализу евалуационих анкета, идентификовање области које захтевају додатно унапређивање и дефинисање конкретних мера на основу добијених резултата. Посебно је важно пратити ефекте предузетих мера и обезбедити континуитет у процесу унапређивања квалитета услуга.

7. Активније укључивање ненаставног особља у процесе самовредновања и процене квалитета управљања и административне подршке, кроз периодично прикупљање мишљења, предлога и искустава запослених у стручним службама. На тај начин потребно је обезбедити потпунији увид у организационе и функционалне проблеме, као и подстаћи непосредно учешће запослених у предлагању и спровођењу мера за унапређење рада.

8. Унапређивање система праћења ефикасности рада стручних служби и реализације институционалних управљачких одлука, кроз периодичну анализу организације рада, административног оптерећења, благовремености поступања и квалитета пружених услуга. Резултате ових анализа потребно је користити као основу за рационалнију расподелу радних задатака, унапређивање међусобне координације и повећање укупне ефикасности ненаставне подршке.

Показатељи и прилози за стандард 10:

Табела 10.1. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе

Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

3.7. Стандард 11. Квалитет простора и опреме

Просторни ресурси Филозофског факултета у Нишу, који обухватају 7.704m 2 наменских површина — укључујући амфитеатре, специјализоване лабораторије и библиотечки комплекс са читаоницом — потпуно су корелирани са обимом студентске популације и специфичностима наставно-научних процеса, док интегрисана информатичка инфраструктура обезбеђује висок технолошки стандард реализације студијских програма.

Просторни фонд у власништву Филозофског факултета обухвата примарни објекат, чија површина износи 4.519,91 m 2 и засебну административну јединицу намењену руководству, чиме се генерише укупна бруто површина од 4.689,91 m 2 за реализацију основних делатности установе. Додатни наставни капацитети обезбеђени су кроз регулисане уговорне односе са Универзитетом у Нишу и Електронским факултетом, чиме је укупан расположиви простор за реализацију студијских програма и студентских активности проширен на 5.906 m 2 , односно 4.466 места у слушаоницама, амфитеатрима, компјутерским и специјализованим лабораторијама, салама, читаоници и др. За извођење теоријске и практичне наставе ангажовано је укупно 67 учионице и слушаонице (укупно 4723 места), два амфитеатра (397 места), две компјутерске лабораторија (86 места) и лабораторија психологије (5 места). Укупан простор који Факултет користи за административне и друге потребе са наставничким кабинетима обухвата 1.332 м 2 , односно 281 место.

Техничка опремљеност Филозофског факултета обухвата дигиталну инфраструктуру и мултимедијалне системе чије су перформансе и дистрибуција директно усклађене са специфичним наставно-научним захтевима студијског програма Филозофије: интерактивне табле, лаптопови, компјутери, видео-бимови, графоскопи, фотокопир апарати, штампачи и скенери, савремени мобилни систем за виртуелну реалност (ВР наочаре, сензори и емитери...), савремена технологија за видео конференције и електронска групна путовања и друго.

Комплетан просторни капацитет Факултета опслужен је бежичном мрежном инфраструктуром (WiFi), док је свака наставна јединица — од амфитеатра до специјализованих сала — технолошки опремљена рачунарском конфигурацијом и

системом за видео-пројекцију, уз селективну имплементацију специфичне мултимедијалне опреме према захтевима појединих наставних целина (ТВ, ДВД, звучници, друга мултимедијална опрема). Информатички капацитети намењени академском особљу и студентима обухватају три специјализоване рачунарске јединице са укупно 70 (30+20+20) места. Додатни ресурси обухватају 24 мултимедијално опремљене јединице укупног капацитета од 1.500 места, чија модуларност (од 10 до 200 седишта) омогућава флексибилну организацију едукативних активности, док је за потребе хибридних модела наставе обезбеђена специјализована сала са инфраструктуром за учење на даљину, капацитета 110 места.

Ефикасним деловањем запослених у Рачунарском центру успостављен је интегрисани екосистем за учење на даљину (покривеност близу 100%) заснован на напредним софтверским решењима (Google Meet, Zoom, Google Classroom), чиме је постигнута континуирана и готово апсолутна реализација наставних активности у дигиталном окружењу, уз потпуно поштовање предвиђеног распореда.

SWOT анализа – Стандард 11: Квалитет простора и опреме

S – Предности (Strengths)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
S1	Постојећи просторни капацитети Факултета омогућавају реализацију наставних активности у складу са прописаним нормативима и потребама студијских програма, уз обезбеђивање одговарајућих услова за рад студената и наставног особља.	++
S2	Расположиви технички и информационо-комуникациони ресурси Факултета представљају одговарајућу материјалну основу за реализацију наставног процеса, уз уважавање специфичности студијских програма и потреба научноистраживачке делатности.	+++
S3	Техничка опремљеност наставних, научноистраживачких и административних простора обезбеђује функционалну подршку	+++

реализацији академских активности, као и ефикасном обављању послова стручних и ненаставних служби Факултета.

W – Слабости (Weaknesses)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
W1	Постојећи просторни капацитети нису у потпуности довољни за реализацију свих активности у сопственом простору, због чега је неопходно привремено коришћење додатних закупљених просторија до ослобађања простора који тренутно користе организационе јединице Природно-математичког факултета.	+++
W2	Ограничени просторни капацитети библиотечког комплекса, посебно у погледу смештаја библиотечког фонда и броја расположивих места у читаоници, отежавају даље проширивање библиотечких ресурса и задовољавање потреба корисника, нарочито током испитних рокова.	+++
W3	Коришћење специјализованих рачунарских учионица за реализацију редовне наставе ограничава њихову доступност студентима за самостални рад, израду пројектних задатака и друге облике ваннаставних академских и истраживачких активности.	++

O – Могућности (Opportunities)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
O1	Планирано ослобађање просторија које тренутно користи Департман за хемију Природно-математичког факултета пружа могућност проширивања и функционалне реорганизације просторних	++

	капацитета Филозофског факултета, укључујући адаптацију простора за наставне активности, кабинете и додатне информатичке ресурсе.	
O2	Даљи развој хибридних и електронски подржаних облика наставе, уз коришћење постојеће серверске инфраструктуре и одговарајућих софтверских платформи, пружа могућност флексибилнијег организовања наставних и других академских активности, у складу са потребама студијских програма и важећим прописима.	++
O3	Доступност домаћих и међународних пројектних програма и других екстерних извора финансирања пружа могућност обезбеђивања додатних средстава за модернизацију техничке опреме, развој дигиталне инфраструктуре и унапређивање просторних услова за наставни и научноистраживачки рад.	++

T – Опасности (Threats)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
T1	Зависност реализације развојних и инвестиционих планова од буџетских средстава која обезбеђује оснивач представља ризик за благовремену реализацију планираних улагања у проширивање и адаптацију просторних капацитета, као и набавку савремене техничке опреме.	++
T2	Убрзани технолошки развој и релативно кратак период употребне актуелности информационо-комуникационе опреме условљавају потребу за континуираним инвестиционим улагањима, док ограничени финансијски ресурси могу успорити динамику њеног обнављања и модернизације.	++
T3	Старост основног објекта Факултета и могућност појаве непредвиђених потреба за санацијом и одржавањем могу повећати трошкове текућег и инвестиционог одржавања, што	+++

представља ризик за стабилност финансијског планирања и реализацију других инфраструктурних приоритета.

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 11

На основу спроведене анализе квалитета простора и опреме и резултата SWOT анализе, а у циљу даљег унапређивања просторних, техничких и инфраструктурних услова за реализацију наставне, научноистраживачке и административне делатности, предлажу се следеће мере:

1. Континуирано унапређивање и модернизација информационо-комуникационе инфраструктуре Факултета, кроз периодично ажурирање релевантних нормативних аката и техничких упутстава, модернизацију серверских капацитета и планско обнављање рачунарске и мултимедијалне опреме. Динамику реализације ових активности потребно је ускладити са расположивим финансијским средствима, утврђеним приоритетима и годишњим плановима набавки, уз обезбеђивање стабилности и безбедности информационих система који подржавају наставне и административне процесе.
2. Даље унапређивање техничке опремљености наставних просторија, кроз сукцесивну замену дотрајале пројекционе и друге мултимедијалне опреме, као и постепено опремање слушаоница савременим мултимедијалним екранима великог формата. Реализацију ових активности потребно је планирати у складу са наставним потребама, расположивим средствима и годишњим планом набавки Факултета.
3. Унапређивање функционалности интернет портала и даљи развој интегрисаних дигиталних сервиса Факултета, кроз континуирану техничку и садржајну оптимизацију веб-портала, проширивање примене апликација у оквиру платформе Google Workspace и унапређивање система заштите података. Посебну пажњу потребно је посветити даљем развоју повезаности интернет портала са информационим системом FAKULTIS, ради ефикасније размене података, њиховог ажурирања и смањивања могућности настанка административних грешака.

4. Проширивање и унапређивање бежичне мрежне инфраструктуре Факултета, ради обезбеђивања стабилнијег, доступнијег и безбеднијег приступа интернету и електронским образовним и научним ресурсима за студенте и запослене. Потребно је наставити развој одговарајућих система за управљање мрежним саобраћајем, контролу приступа и заштиту информационе инфраструктуре, уз планирање неопходних инвестиционих улагања.

5. Континуирано унапређивање грађевинског стања, функционалности и приступачности објеката Факултета, кроз планско текуће и инвестиционо одржавање, санацију грађевинских елемената и модернизацију енергетских, водоводних и других техничких инсталација. Посебну пажњу потребно је посветити планираној реконструкцији главног улаза, укључујући замену дотрајале дрвене столарије и унапређивање услова приступачности особама са инвалидитетом, као и постепеној замени фасадне столарије. Све интервенције потребно је реализовати уз поштовање услова надлежног Завода за заштиту споменика културе у Нишу, ради очувања архитектонских и културно-историјских вредности објекта.

6. Рационалније коришћење постојећих и постепено проширивање просторних капацитета Факултета, кроз анализу расположивог простора, оптимизацију његове намене и разматрање могућности адаптације додатних просторија. Посебно је потребно размотрити функционално коришћење простора који би постао доступан евентуалним измештањем лабораторија Природно-математичког факултета, у складу са потребама наставног процеса, научноистраживачког рада и пратећих академских активности.

7. Постепено обнављање и функционално унапређивање намештаја и опреме у наставним и другим просторијама Факултета, уз давање предности савременим, ергономским и мултифункционалним решењима која омогућавају флексибилнију организацију простора и његово прилагођавање различитим облицима наставног и академског рада.

8. Даље унапређивање енергетске ефикасности и одрживости инфраструктуре Факултета, кроз сукцесивну замену застарелих расветних тела савременим енергетски

ефикасним решењима и постепено увођење система за рационалнију потрошњу топлотне енергије. Посебно је потребно размотрити уградњу термостатских вентила на грејним телима, ради ефикаснијег регулисања температуре, смањења потрошње енергије и негативних утицаја на животну средину.

3.8. Стандард 13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Учешће студената у обезбеђивању квалитета високог образовања представља неопходан елемент савременог универзитетског система и широко је прихваћено у европском академском простору. Уколико се успех студената процењује на основу њиховог квалитета, тада ни унапређење тог квалитета није могуће разматрати без активног укључивања самих студената. Филозофски факултет у Нишу препознаје студентске ставове као важан ресурс који може допринети усмеравању даљег развоја институције, побољшању квалитета услуга које Факултет пружа, али и унапређењу рада свих оних који у том процесу непосредно или посредно учествују. Све више се у последње време подстиче укључивање студената у разне активности које имају за циљ побољшање квалитета Филозофског факултета и унапређење њиховог учења. Ово укључује давање повратних информација о похађаним курсевима, доприносећи развоју наставе и учења у области студија, учешће студената у важним телима факултета и у процесима одлучивања унутар факултета или универзитета. Такође, представници студената активно учествују у заступању њихових ставова путем деловања Студентског парламента и других репрезентативних тела.

Факултет се труди да осигура да се глас студената чује и да њихови ставови буду транспарентни и доступни свима, чиме се потврђује да се у савременом друштву озбиљно разматрају. У процесу побољшања квалитета Филозофског факултета, улога студената се остварује путем активности у студентским организацијама, активно учествовањем представника студената у управним телима и органима факултета, као и редовном проценом квалитета студијских програма.

Студенти играју кључну улогу у обликовању и унапређењу образовног искуства, чиме доприносе већој транспарентности и процени квалитета наставе, као и

свих елемената наставног процеса. Студенти учествују у поступку анкетирања који спроводи Центар за унапређење квалитета, исказивањем ставова и мишљења о различитим актима Факултета посебно оним који се односе на утврђивање стратегије обезбеђења квалитета, али и изношењем мишљења о Извештају насталом као крајњи продукт резултата самовредновања и резултата спољашњег оцењивања квалитета. Студентски парламент има статус органа чији је главни циљ активно укључивање студената у рад Факултета и преко ког студенти штите своја права и остварују своје интересе. Статутом Филозофског факултета дефинисана су овлашћења Студентског парламента Факултета. Студентски парламент на основу члана 106 Статута Филозофског факултета у Нишу: 1. доноси опште акте којима уређује свој рад, начин функционисања, организацију и број, начин и поступак избора својих чланова - пословник о раду Студентског парламента и правилник о избору чланова Студентског парламента; 2. бира и разрешава представнике студената у органима Факултета, студентским конференцијама, као и у органима других установа и организација у којима су заступљени представници студената, у складу са њиховим статутом и законом; 3. бира студента продекана и предлаже студента проректора; 4. бира и разрешава председника и потпредседнике Студентског парламента и утврђује друга тела која ће се бавити посебним пословима у оквиру овлашћења студентског парламента; 5. учествује у процесу самовредновања Факултета; 6. обавља активности које се односе на осигурање и оцену квалитета наставе, реформу студијских програма, анализу и оцену ефикасности студија, утврђивање броја ЕСПБ бодова, развој мобилности студената, подстицање научно-истраживачког рада студената, сарадњу са тржиштем рада, заштиту права студената и унапређење студентског стандарда и даје мишљење о критеријумима за оцењивање активности и знања студената у наставном процесу; 7. покреће иницијативу за доношење или промену прописа Факултета од интереса за студенте; 8. покреће иницијативу за доношење или промену одлука других органа Факултета које се односе на положај студената у наставном процесу и управљању установом; 9. доноси годишњи план и програм рада Студентског парламента и усваја извештај о раду; 10. доноси финансијски план и подноси

финансијски извештај Студентског парламента; 11. обавља друге активности у складу са законом и општим актима Факултета; 12. даје мишљења о педагошком раду наставника и сарадника, у складу са општим актом Факултета и Универзитета; 13. реализује ваннаставне активности студената, оснива спортске екипе, координише спортским екипама, организује стручна и спортска такмичења, конференције, студентске научне скупове, студијске и стручне посете установама и институцијама у земљи и иностранству, студентске екскурзије, стручне праксе, трибине, округле столове, хуманитарне активности, промоције научне и стручне литературе, издаје студентске часописе и сл.; 14. одлучује о расподели средстава за ваннаставне активности студената, у складу са општим актом Студентског парламента. Представници Студентског парламента преко својих узимају учешћа у седницама Наставно-научног већа и Савета факултета. Поред тога они учествују у изменама и допунама студијских програма као и у решавању важних питања везаних за статус и функционисање студената. Два студента су предложена од стране Студентског парламента за чланови Центра за унапређење квалитета и истовремено су чланови наведене Комисије за унапређење квалитета. Они су распоређени у две радне групе: у радну групу за анализу успешности и ефикасности студирања и у радну групу за осигурање и унапређење квалитета наставе. Унутар ових радних група студенти чланови активно учествују у остваривању конкретних задатака, указују на проблеме који се тичу извођења наставе али дају и предлоге за унапређење квалитета наставе. У случајевима када је то потребно, посебно у години припреме материјала за акредитацију, у рад Центра за унапређење квалитета укључују се и други представници Студентског парламента. Значајан удео њиховог ангажовања видљив је и у залагању да се студентска популација на адекватан начин мотивише и информише о важности електронских евалуација, њиховим циљевима, анонимности, транспарентности и флексибилности истих, као и релевантности партиципације студената у систему обезбеђења квалитета. Између осталог, представници студената у Центру за унапређење квалитета присуствују свим седницама и радним састанцима Већа Центра, равноправно гласају и учествују у усвајању конкретних предлога и одлука.

Такође, од њих се очекује да преузму кључну улогу у информисању студената о значају њиховог ангажовања у процесу вредновања високошколске установе. Факултет реализује сукцесивно анкетирање студената електронским путем о вредновању квалитета наставног процеса и систематски прати и анализира резултате вредновања.. Анкетирањем су били обухваћени студенти основних академских студија на свих 13 студијских програма Филозофског факултета у Нишу у јесењем семестру школске 2023/2024. године (Прилог: Извештај о самовредновању 2023/2024.). Извештај самовредновања и извештаји из претходних година јавно су доступни на следећој адреси Центра за унапређење квалитета.

Департман за филозофију је као и остали департмани Филозофског факултета почев од школске 2016/2017.године прешао је на електронско попуњавање студентских евалуација. свим студентима департмана за филозофију пружају се прилике да узму учешће у оцени квалитета не само студијских програма и свих елемената наставног процеса, већ и обавезне и допунске литературе, библиотечких и информатичких ресура, педагошког рада наставника и сарадника, али и стручних служби Факултета. Електронски начин анкетирања је погодан због тога што студенти могу од куће или са других места на којима се налазе да обаве евалуацију. Ипак, овај начин анкетирања, како су истакли представници Студентског парламента, има један крупан недостатак а он се састоји у обавезности, односно пријављивање испита је условљено попуњавањем анкете. У наредном периоду ће Центар за унапређење квалитета Филозофског факултета, ценећи мишљења и конструктивне предлоге представника студената, радити на системском отклањању ових недостатака, односно на осмишљавању нових начина анкетирања како би тај процес био организован по принципу добровољности. Након спроведене анкете, према Правилнику о раду Центра за унапређење квалитета, радне групе врше детаљну анализу добијених података и резултате чине доступним Студентском парламенту на разматрање и достављају Управи факултета – продекану за наставу, уз предлог мера за побољшање квалитета.

SWOT анализа – Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

S – Предности (Strengths)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
S1	Представници студената активно учествују у раду стручних органа Факултета, чиме се обезбеђује њихова институционална заступљеност и могућност непосредног учешћа у процесима одлучивања и унапређивања квалитета.	+++
S2	Представници Студентског парламента укључени су у рад Центра за унапређење квалитета Факултета, чиме се омогућава непосредно учешће студената у праћењу, вредновању и унапређивању квалитета наставних и других академских активности.	+++
S3	Примена електронског анкетирања студената омогућава ефикасније прикупљање и обраду података о квалитету наставног процеса, раду наставника и сарадника и другим аспектима функционисања Факултета.	++
S4	Студентски парламент показује иницијативу за интензивирање сарадње са Центром за унапређење квалитета, што представља основу за даље јачање улоге студената у институционалном систему обезбеђивања квалитета.	+++
S5	Студенти спроводе интерне евалуације рада наставника и сарадника, на основу којих формулишу мишљења о њиховом педагошком раду, која представљају саставни део поступака избора наставника у одговарајућа звања.	+++

W – Слабости (Weaknesses)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност

W1	Недовољна мотивисаност дела студентске популације за активно учешће у поступцима самовредновања и активностима усмереним на унапређивање квалитета ограничава степен њихове укључености у институционалне механизме обезбеђивања квалитета.	+++
W2	Недовољна заинтересованост дела студената за непосредно учешће у раду органа Факултета, делимично условљена уздржаношћу у изношењу критичких ставова и могућим страхом од негативних последица, може ограничити отвореност и делотворност студентског учешћа у процесима одлучивања.	++
W3	Обавезни карактер електронског анкетирања може код дела студената изазвати незадовољство и утицати на њихову мотивисаност за пажљиво и одговорно попуњавање евалуационих упитника.	++
W4	Релативно честе промене студентских представника могу отежати континуитет њиховог рада, преношење стечених искустава и доследно праћење реализације иницијатива усмерених на унапређивање квалитета.	++
W5	Недовољна видљивост и доступност информација на интернет порталу Студентског парламента о активностима које се односе на самовредновање и унапређивање квалитета ограничава информисаност шире студентске популације и могућности за њено активније укључивање.	+++

O – Могућности (Opportunities)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
O1	Даље развијање и институционално јачање сарадње између Студентског парламента и Центра за унапређење квалитета пружа могућност за систематичније укључивање студената у планирање, спровођење и праћење мера за унапређивање квалитета Факултета.	+++

O2	Развијање додатних механизама информисања и мотивисања студентских представника пружа могућност за њихово активније учешће у праћењу, вредновању и контроли квалитета наставног процеса и других области институционалног функционисања.	++
O3	Формирање заједничког тима наставника и студената за подршку студентским иницијативама омогућило би непосреднију комуникацију са студентима, ефикасније разматрање примедаба и предлога и благовремено покретање активности усмерених на отклањање уочених недостатака.	++
O4	Успостављање транспарентнијег и доступнијег система информисања о активностима студентских представника у области обезбеђивања квалитета пружа могућност за повећање видљивости њиховог рада, јачање поверења студентске популације и подстицање ширег учешћа у процесима самовредновања.	+++

T – Опасности (Threats)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
T1	Недовољно поверење дела студентске популације у делотворност поступака самовредновања и могућност да њихови предлози и примедбе доведу до конкретних институционалних промена може утицати на смањење заинтересованости за учешће у процесима обезбеђивања квалитета.	++
T2	Недовољна иницијативност дела студената у покретању активности и предлагању мера за унапређивање квалитета може ограничити развој студентске партиципације и умањити допринос студентске популације континуираном унапређивању рада Факултета.	++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13

На основу спроведене анализе улоге студената у самовредновању и провери квалитета, као и резултата SWOT анализе, Департман за филозофију ће у наредном периоду интензивирати активности усмерене на јачање свести студената о значају њиховог учешћа у систему обезбеђивања квалитета. Посебна пажња биће посвећена унапређивању информисаности студената о надлежностима и начину функционисања институционалних тела за обезбеђивање квалитета, развијању механизама непосредне комуникације и подстицању активнијег учешћа студентске популације у процесима самовредновања и унапређивања студијских програма.

У том циљу предлажу се следеће мере и активности:

1. Континуирано информисање и едукација студената о систему обезбеђивања квалитета, кроз организовање тематских разговора, информативних сусрета и других облика непосредне комуникације са студентима. Посебну пажњу потребно је посветити упознавању студената са циљевима и поступцима самовредновања, надлежностима Центра за унапређење квалитета, улогом Студентског парламента и могућностима непосредног учешћа у праћењу и унапређивању квалитета наставног процеса и студијских програма.
2. Јачање активне улоге студената у процесима самовредновања и унапређивања квалитета студијских програма, кроз њихово систематичније укључивање у разматрање питања која се односе на организацију наставе, наставне методе, доступност литературе, оптерећење студената, начине провере знања и друге аспекте студирања. Потребно је подстицати студенте да своја искуства, запажања и предлоге износе у непосредној комуникацији са наставницима, сарадницима и представницима Департмана, као и посредством постојећих институционалних механизама обезбеђивања квалитета.
3. Унапређивање сарадње између Департмана за филозофију, Студентског парламента и Центра за унапређење квалитета Факултета, кроз редовнију размену информација, заједничко разматрање резултата студентских евалуација и координацију активности усмерених на отклањање уочених недостатака. Посебно је важно обезбедити континуитет сарадње и у условима промена студентских представника, како би се очувала институционална искуства и омогућило доследно праћење реализације покренутих иницијатива.
4. Подстицање мотивисаности студената за одговорно и активно учешће у евалуационим поступцима, кроз јасније представљање сврхе студентског анкетирања и значаја добијених

резултата за унапређивање наставног процеса. Потребно је континуирано указивати на важност објективног, аргументованог и конструктивног вредновања рада наставника и сарадника, уз информисање студената о начину обраде резултата, заштити анонимности и коришћењу добијених података у поступцима обезбеђивања квалитета.

5. Развијање механизама непосредне комуникације и подршке студентским иницијативама, кроз организовање периодичних разговора представника Департмана са студентима и разматрање могућности успостављања додатних канала за достављање примедаба, предлога и иницијатива. Посебну пажњу потребно је посветити стварању атмосфере међусобног поверења, у којој студенти могу слободно и без бојазни од негативних последица да изнесу критичке ставове о квалитету наставе и другим аспектима студирања.

6. Повећање транспарентности и доступности информација о резултатима самовредновања и предузетим мерама, кроз редовније информисање студената о закључцима евалуационих поступака, препознатим проблемима и активностима које се предузимају ради њиховог решавања. У сарадњи са надлежним факултетским телима и Студентским парламентом, потребно је унапредити видљивост релевантних информација на интернет страницама Факултета и другим доступним комуникационим каналима, уз поштовање правила о поверљивости и заштити података.

7. Унапређивање система повратног информисања студената о ефектима њиховог учешћа у обезбеђивању квалитета, кроз периодично представљање конкретних промена које су настале на основу резултата студентских анкета, предлога и иницијатива. На тај начин потребно је јачати поверење студената у делотворност институционалних механизама самовредновања и подстицати њихову спремност за континуирано учешће у процесима унапређивања квалитета.

8. Континуирано праћење степена укључености студената у процесе самовредновања и провере квалитета, кроз анализу њиховог учешћа у евалуационим поступцима, активности студентских представника и учесталости покретања иницијатива за унапређивање студијских програма. Резултате ових анализа потребно је користити за процену делотворности предузетих мера, препознавање препрека активнијем студентском ангажовању и планирање даљих активности Департмана у сарадњи са надлежним телима Факултета.

Показатељи и прилози за стандард 13:

Прилог 13.1. Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

3.9. Стандард 14. Систематско праћење и периодична провера квалитета

Департман за филозофију Филозофског факултета континуирано спроводи разне активности које за циљ имају процену и унапређење квалитета наставног процеса. У сарадњи са Центром за унапређење квалитета и продеканом за наставу, плански и систематично се врши прикупљање података, периодична провера и анализа резултата у сврху обезбеђења квалитета. Преко Центра за унапређење квалитета, Филозофски факултет је обезбедио неопходни оквир, логистику и инфраструктуру за проверу и унапређење квалитета свих аспеката наставног процеса. У рад Центра су укључени како наставници, тако и студенти и ненаставно особље факултета. Центар се као стручно и саветодавно тело стара о унапређењу и обезбеђењу квалитета. Континуирано праћење, обезбеђење, развој периодичну проверу квалитета врши Комисија за унапређење квалитета. Комисија формира радне групе које анализирају успешности и ефикасности студирања и осигуравају квалитета наставе и квалитета научноистраживачког рада. Правни оквир деловања у овој области одређује се *Законом о високом образовању*, и *Статутом Филозофског факултета, Правилником о стандардима за самовредовање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма и низом других Правилника о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета,*

Преко Савета послодаваца, Филозофски факултет као и департман за филозофију тежи да успостави и појача комуникацију са послодавцима, Националном службом за запошљавање у сврху усклађивања својих програма са реалним потребама струке. Сарадњом са департманима и институтима за филозофију из иностранства(Пољска, Португал, Аустрија, Хрватска, Бугарска, Италија) у оквиру програма размене студената и наставног особља ЦЕЕПУС и ЕРАСМУС+, Департман за филозофију добија и податке неопходне за упоређивање у погледу квалитета наставног процеса. Успех наших студената на програмима размене и лична сведочанства студената показатељи су нивоа квалитета студија филозофије на

Филозофском факултету у Нишу. Но, вероватно најзначајнију улогу у процесу обезбеђења и унапређења квалитета наставе имају резултати анкетирања студената. Анонимно електронско анкетирање се спроводи након сваког семестра и обухвата питања о квалитету наставе, наставног материјала и наставног особља.

Резултати самовредновања су доступни наставницима и сарадницима преко Наставно-научног већа, где су предмет анализе и мотив за осмишљавање даљих стратегија за постизање изврсности. Јавност и транспарентност резултата је обезбеђена и објављивањем Извештаја о самовредновању на сајту Факултета.

SWOT анализа – Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

S – Предности (Strengths)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
S1	Департман за филозофију, посредством Центра за унапређење квалитета Факултета, располаже институционалним и организационим механизмима за планско, систематично и континуирано праћење, вредновање и унапређивање квалитета наставног процеса и студијских програма.	+++
S2	Редовно и анонимно анкетирање студената представља значајан инструмент систематског прикупљања повратних информација о квалитету наставе, раду наставника и сарадника и другим релевантним аспектима студирања.	+++
S3	Јавна доступност и транспарентност резултата студентских евалуација доприносе отворености поступака самовредновања, институционалној одговорности и стварању услова за континуирано унапређивање квалитета наставног процеса.	+++
S4	Успостављени контакти и академска сарадња са департманима и институтима за филозофију у иностранству омогућавају размену	++

искустава, упознавање са различитим моделима организације наставе и упоредно сагледавање квалитета студијских програма и наставних пракси.

W – Слабости (Weaknesses)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
W1	Недовољно развијени механизми прикупљања повратних информација од послодаваца о компетенцијама дипломираних студената филозофије, делимично условљени специфичним положајем филозофије у образовном систему и ограниченим могућностима професионалног ангажовања у појединим областима, отежавају систематско вредновање усклађености исхода учења са потребама тржишта рада.	+++
W2	Непостојање институционализованог алумни центра на нивоу Факултета и Департмана ограничава могућности за систематско праћење професионалног развоја дипломираних студената, прикупљање повратних информација о применљивости стечених компетенција и развијање трајније сарадње са бившим студентима.	++
W3	Релативно мали број студената на појединим годинама студија може утицати на њихов доживљај анонимности евалуационих поступака, што потенцијално ограничава спремност за потпуно отворено и објективно изношење ставова о квалитету наставног процеса и раду наставника и сарадника.	+

O – Могућности (Opportunities)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
O1	Шире укључивање наставника, сарадника и студената Департмана за филозофију у међународне програме академске мобилности и размене пружа могућност за упознавање са добрим праксама других	++

високошколских установа, упоредно вредновање квалитета наставе и примену стечених искустава у даљем унапређивању студијских програма.

Т – Опасности (Threats)

Бр.	Елемент SWOT анализе	Значајност
Т1	Недовољна мотивисаност дела студентске популације за редовно, пажљиво и одговорно учешће у евалуационим поступцима може утицати на репрезентативност и поузданост прикупљених података, а самим тим и на делотворност механизама систематског праћења и унапређивања квалитета.	++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 14

На основу спроведене анализе систематског праћења и периодичне провере квалитета, као и резултата SWOT анализе, Департман за филозофију ће у наредном периоду наставити активности усмерене на унапређивање постојећих механизама самовредновања, јачање учешћа студената у евалуационим поступцима и развијање систематичније сарадње са дипломираним студентима, послодавцима и другим релевантним заинтересованим странама. Посебна пажња биће посвећена повећању поузданости прикупљених података, њиховој континуираној анализи и примени резултата вредновања у планирању мера за унапређивање квалитета студијских програма и наставног процеса.

У том циљу предлажу се следеће мере и активности:

1. Континуирано подстицање и мотивисање студената за активно, одговорно и објективно учешће у поступцима анкетирања и самовредновања, кроз систематско информисање о значају студентских евалуација, њиховој улози у обезбеђивању квалитета и начинима коришћења добијених резултата. Посебну пажњу потребно је

посветити развијању свести студената о томе да њихова мишљења, примедбе и предлози представљају важну основу за препознавање недостатака, унапређивање организације наставе и побољшање квалитета студијских програма. У том смислу, потребно је обезбедити и редовно информисање студената о конкретним мерама које су предузете на основу резултата претходних евалуација, чиме се доприноси јачању поверења у делотворност система обезбеђивања квалитета.

2. Унапређивање и институционално јачање сарадње са послодавцима и релевантним актерима у области образовне политике, кроз успостављање редовнијих облика комуникације са образовним установама, институцијама и организацијама у којима се професионално ангажују дипломирани филозофи. Посебну пажњу потребно је посветити систематском прикупљању повратних информација о стручним и педагошким компетенцијама дипломираних студената, њиховој професионалној оспособљености и усклађености исхода учења са захтевима професионалне праксе. Добијене информације потребно је користити приликом периодичног преиспитивања и унапређивања студијских програма, уз настојање да се кроз комуникацију са релевантним институцијама допринесе бољем препознавању значаја филозофског образовања у образовном систему.

3. Покретање иницијативе за успостављање институционализованог система сарадње са дипломираним студентима, укључујући формирање Алумни центра на нивоу Факултета, уз развијање одговарајућих механизама за праћење професионалног развоја и каријерних путева дипломираних студената Департмана за филозофију. Потребно је размотрити могућност успостављања евиденције дипломираних студената, организовања периодичних анкетирања и тематских сусрета, као и њиховог активнијег укључивања у размену професионалних искустава са садашњим студентима. Прикупљене податке о запошљавању, професионалном ангажовању и примени стечених знања и компетенција потребно је користити као додатни показатељ квалитета студијских програма и основу за њихово континуирано унапређивање, уз поштовање прописа о заштити података о личности.

4. Наставак редовног спровођења и систематског унапређивања поступака студентског анкетирања, кроз периодично преиспитивање садржине евалуационих упитника, јасније формулисање питања и прилагођавање инструмената вредновања специфичностима студијских програма. Посебну пажњу потребно је посветити очувању анонимности и поверљивости студентских одговора, нарочито у условима релативно малог броја студената на појединим годинама студија. У сарадњи са Центром за унапређење квалитета Факултета, потребно је континуирано преиспитивати техничке и организационе аспекте анкетирања, ради повећања поверења студената, објективности њихових одговора и поузданости добијених резултата. Резултате евалуација потребно је систематски анализирати, упоређивати са резултатима претходних циклуса и користити као основу за планирање, спровођење и праћење ефеката мера за унапређивање квалитета.

Показатељи и прилози за стандард 14:

Прилог 14.1 Информације, извештаји и резултати презентовани на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређења квалитета рада Департмана.